

Onor. Biblioteca Universității din Cluj

Sibiu

Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHEFICH ENDRE
vezetésével

Ziărul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapa

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Doc. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A modern varázslók birodalmában

A többször termő buza — Miből készül a német makaróni? — Látogatás a müncheni növénykísérleti intézetben

Csupazöld mezők között dögög az ódivatu vicinális. Jó másfél órába telik, amíg kétszeri átszállás után megérkezünk. Münchenberg, Berlintonól 45 kilométerre, olvassuk az állomásépület homlokzatán. Utána még tíz perces gyaloglás és ott vagyunk a világhírű intézet udvarán. Az intézet elsősorban a gyakorlati mezőgazdaság szolgálatában áll, de természetesen az elméleti kutatásokat sem nélkülözheti. Amennyiben nem meglevő tulajdonságok, keresztezések útján történő átviteléről van szó, a nemesi ési munka az ugynevezett mutációkra, a természet egyelőre tudományosan még fel nem derített szeszélyéből kipattanó, hirtelen tulajdonságváltozásokra van utalva. Az elméleti kutatásnak az a feladata, hogy módszeres munkával világosságot derítsen a mutáció titkaira. Ezeknek az elméleti kutatásoknak „kísérleti egere” a tátika, mellyel az intézet tizenhárom éves fennállása óta állandóan kiterjedt kísérleteket folytat. Troll doktor, az intézet fiatal, de máris nagyszerű eredményekre visszatekintő asszisztense vezet.

Első utunk a tátikához vezet. Az ezernyi változatosságban egymás mellett sorakozó tátikák maga is csodálatos látvány. Törpe és óriás, keskeny és széles levelű, bolyhos és szőrtelen, kis virágú és nagy virágú bokros és egyzárú és még számtalan változat, melyeknek felismerésére már szakképzett fejre van szükség. Egyes fajták annyira elütők, hogy laikus szemmel semmi hasonlóságot sem látunk bennük a mi közismert tátikáinkkal. Nem is csoda, — adja meg a magyarázatot Troll doktor — ezek a példányok öt világrészt képviselnek. Következő állomásunk a csillagfürt. Troll doktor a csillagfürt specialistája, természetesen itt időzünk a legtöbbet. Amit itt hallunk, az már

VALÓSÁGOS REGÉNY

A keserű csillagfürt nitrogén köt le a levegőből a talajba és ezért sokáig kedvelt zöldtrágya volt. Magas olaj- és fehérjeteralmát azonban a mezőgazdaság nem tudta kihasználni, mert keserű alkaloidtartalma miatt a háziállatok nem hajlandók fogyasztani. Ha a francia barátoknak az ezer évvel ezelőtt még keserű borsóból sikerült kitenyészteni a mi cukorborsónkat, miért ne lehetne a csillagfürtöt is alkaloidmentessé tenni? — gondolta Baur professzor, az intézet alapítója és hozzáfogott a munkához. Más lehetőség hiányában a véletlenre, a mutációra kellett bízni magát. A szerencse kegyes volt hozzá: másfél-millió palánta végérvizsgálása után talált ötöt, mely nem tartalmazott alkaloidokat.

Az édes csillagfürt tehát már megvolt, de ez még csak első lépése volt annak a csodálatos fejlődésnek, melyet azóta a csillagfürt megtett.

Olajtartalmát négy év alatt nyolc százalékra sikerült negyven százalékra fokozni

— a cukorrépa cukortartalma a nyolc százaléktól a tizennyolc százalékig 100 év alatt tette meg az utat! A további munkára azonban még mindig bőven van lehetőség. A termelés gazdaságossága szempontjából kívánatos lett volna, hogy a csillagfürt hüvelytermése beérése után ne szórja el nyomban magvait. Ennek a tenyésztési problémának megoldása már Troll doktor személyes érdeme. Hat hold csillagfürtből talált tizet, melyeknek hüvelye olyan erősen összenőtt, hogy nem a varratnál, hanem oldalt hasadt fel. Ezek közül egy ezt a tulajdonságot utódaira is átörököltette. Azóta nem kell számolni a betakarításnál előálló 40—75 százalékos elvesztéssel. Troll doktor legújabb eredménye a simahüvelyű, tehát eső után gyorsan száradó és nem mohosodó, végül pedig a puha mag-alju, tehát biztosan és előkezelés nélkül kikelő csillagfürt.

Németország ma már 600.000 holdon termel csillagfürtöt; és

A NÉMET MAKARONI

tojás helyett négy százalék csillagfürtelajjal készül, a német kakaóban 15 százalék csillagfürtliszt van és még számos más helyen kerül a csillagfürt emberi táplálékként felhasználásra, anélkül, hogy jelentőségéből mint takarmány valamit is veszített volna.

Ugyanez a közvetlenül gyakorlati célokot szolgáló munka folyik a következő állomásokon is. A burgonyaosztály problémája a Colorádó-mentes, fagyálló, nem feketedő burgonya kitenyészése. A némileg degenerált nyugateurópai felfrissítésére az intézet a Baszk-hegyvidék 3000 méter magas zugaiban kutatót fel vad burgonyafajtákat.

A legmerészebb kísérletekkel a gabonaosztályon találkozunk. A buza és rozs keresztezésével az intézet a rozs igénytelenségét és a buza kitűnő tápértékét akarja egyesíteni, a buza és az évelő tarackfű keresz-

tezésével pedig olyan buzafajtát akar teremteni, melyet

EGYSZERI VETÉS

után több egymásután következő évben lehet aratni. Minden gabonaszáron jelzőtáblácska, a kalászon az idegenbeporzás megakadályozására papircsokó és az egész vetésterület a verébkártevők ellen óriási drótkalitikában: az intézet komolyan veszi a merész kísérletet.

Az 1400 holdas telepen még tömérdek látnivaló lenne, de egy délutánból többre nem telik. El kell búcsuznunk Troll doktortól, a csillagfürt varázslójától. Valóban a varázslók birodalma ez az intézet, de a tudomány és legfőképpen a fáradhatatlan munka varázslóié. Másfélmillióból öt, hat holdról egy!... milyen tömérdek munka, önfeláldozó és önzetlen munka rejtőzik e számok mögött. Troll doktor a csillagfürt nemesítésének felbecsülhetetlen hasznából semmit sem kap, csak elismerést, az egész haszon a nemzet és hamarosan talán az egész emberiségé.

Egy-egy növény nemesítése, mikor is gyakran 30—40 kivánatos tulajdonságot kell egye len fajtába egészíteni, 10—12 évi munkába kerül. Vajon milyen csodákkal fogja még ennek az egészen fiatal intézetnek ötven tudósa meglepni a világot?

Dr. Némethy László

A háború legnagyobb csatája

Sokszáz kilométeres arcvonalon napról-napra növekedő lendülettel kergetik maguk előtt a vörösöket a szövetséges csapatok Timosenko bolsevista tábornagy újra vereséget szenvedett

Közel kilencvenezer hadifogoly a Don menti harcokban

A keleti határon a jelenlegi háború legnagyobb csatája folyik, melynek frontja Oreltől az Azovi-tengerig terjed. Most már a szovjet hadvezetőség is kénytelen beismerni a német sikereket. Voronezs elesét ugyan még nem vallotta be, de beismeri az ezen helységtől kétszáz kilométerre délre fekvő Rosos városnak a német és szövetséges csapatok részéről történt elfoglalását. Rosos a Don folyó nyugati partján épült és hogy az oroszok feladták, annak a jele, hogy megkezdődött az egész Don menti arcvonal felgöngyölítése. Timosenko súlyos vereséget szenvedett. Angolszász katonai körökben érthetetlennek tartják ezt a vereséget, mert hiszen a szovjet hadvezetőségnek nemcsak modern fegyverek, hanem a németekkel szemben túlnyomó többségben emberanyag is állott rendelkezésre. Ennek ellenére sikerült a vörösöket meglepni és megverni.

Német katonai körök nem titkolják ennek a sikernek a magyarázatát. Timosenko az utolsó pillanatig kétségben volt, hogy a németek hol indítják meg a nagyarányú offenzívát. Motorizált csapatokat a front mögött ide-odátologatták és a nagy csapatösszevonás a támadás helyén csak az utolsó huszonnégy órában történt meg. Ekkor Timosenkonak már nem volt ideje saját csapatait ugyanott szembe állítani. A támadás olyan nagy területen indult meg, hogy a szovjet nem tudhatta, hol készül az áttörés. Az áttörés megtörtént és azóta a német és szövetséges csapatok mindjobban kiszélesítik az áttörési arcvonalat. Ma már szó sem lehet arról, hogy Timosenko déli hadserege a Kaukázusba húzódjék vissza, mert ha ezt meg is tenné, a biztos megsemmisítés vár rá. A csata a németekre nézve kedvező eredménnyel folyik és a legközelebbi napok már döntő eseményeket hozhatnak.

A Don folyótól nyugatra az ellenséget megsemmisítően megverték

A német vezéri főhadiszállás szombat délben a következő hivatalos jelentést adta ki:

Német és szövetséges csapatok a légierőtől kiválóan támogatva június 28 tól július 9-ig a Don folyótól nyugatra az ellenséget megsemmisítően megverték.

Julius hetedikén Voronezs elfoglalása után a Don háromszázötven kilométer szélességben elérték és átkelve a folyón, annak keleti partján több hidfőt építettek ki.

A Don folyó és a most már háromszáz kilométerre ettől nyugatra fekvő Charkov és Kurszk közötti területen már nincs ellenség.

Az eddigi jelentések szerint ezen a szakaszon 88.639 hadifoglyot ojtettek, ezerhét páncélost, 1638

ágyut és rengeteg hadiszármányt szállítottak be. Ötszáznegyven repülőgépet lőttek le. A szármány és a hadifoglyok száma állandóan nő. Az Oreltől északra és északnyugatra megsemmisített 390 páncélos ebben a számban nem foglaltatik be.

Az ellenség üldözése folyik.

A légierő éjjel kikötői berendezéseket bombázott a kaukázusi és Azovi-tenger partján, továbbá visszavonuló ellenséges csapatoszlopokat.

Oreltől északra és északnyugatra az ellenség az eddig elszenvedett nagy veszteségei után csak kisebb erővel támadott. Ezeket a támadásokat mind vissza utasították és a saját ellentámadások eredményesek voltak.

A Rzewtől délnyugatra bekerített ellenséget mind

szűkebb térre szorítják. Ellenállása megtört és az elszigetelt kitérési kísérletek eredménytelenek maradtak.

A Volchov-szakaszon az ellenségnek páncélosokból támogatott támadását közelharcban utasították vissza. Egyes helyeken sikerült az ellenségnek az állásokba beférni, de ezeket a csapatrészeket megsemmisítették. Tizenkilenc páncélos harcképtelenné tettek.

A nehéztüzérség jó eredménnyel kötte Leningrád hadifontosságu céljontjait.

A Finn-öbölben két napig tartó kemény harc után megakadályozták az ellenség partzállási kísérleteit. Az ellenségnek nagy veszteséget okoztak és számos foglyot ejtettek.

Északon a légierő ellenséges gyalogsági állásokat, csapatösszevonásokat és tüzérségi állásokat bom-

báztok.

Két kereskedelmi hajót tizenháromezer tonna ürtartalommal, továbbá egy rombolót és egy őrnaszádót elsüllyesztettek. A Kola öbölben egy hatezer tonnás hajót semmisítették meg. Az ellenséges légierő kilencvennégy gépet vesztett. Hét saját gép nem tért vissza.

Egyiptomban El Alamein környékén heves harcok folytak. A német és olasz állások ellen intézett támadásokat visszautasították. Légiharcban harminchárom ellenséges gépet lőttek le.

Málta-sziget repülőterein bombatámadásokkal rombolásokat végeztek. Itt az ellenség tizenkét gépet vesztett.

Junius huszonhetedikétől július kilencedikéig az angolok összesen 223 gépet vesztettek. Ugyanezen idő alatt a németek ötvennégy gépet vesztettek.

A németek térhódítása a front déli szakaszán

A német véderő főparancsnoksága jelenti, hogy a német légierő egységei több hullámban állandóan támadják a szovjet vasuti vonalait és így megnehezítik az utánpótlást. Tegnap az egyik pályaudvaron a vágányhálózatban a bombák nagy pusztításokat okoztak.

Három indulásra készen álló vonatot mozduiatlanságra kényszerítettek.

Az egyik pályaudvaron, ahol éppen csapatokat készítenek elszállítani, a bombák nagy rombolásokat végeztek.

A németek el akarják vágni a visszavonuló vörösök útját

Német katonai körök szerint a német támadás Voronesnél a várostól északra és délre bontakozik ki. A vörösök Rosztov felé vonulnak vissza. A németek igyekeznek megakadályozni, hogy a menekülő sereg-részek átjussanak a Don folyón. A keleti parton működő német és szövetséges csapatok gyors iramban haladnak előre Sztalingrád irányában, mert itt a Don alig száz kilométer választja el a Volgától.

BOLSEVISTA JELENTÉS NÉMET SIKERRŐL
Kigából jelenti a Stefani-iroda: A „Vörös Csillag”, a szovjet hadsereg lapja beismeri, hogy Von Bock tábornok hadseregének előcsapatai benyomul-

A Don folyó középső szakaszán — amint az angol híradások is beismerik —

a küzdelem döntő stádiumba lépett.

Az állandó támadások miatt az arcvonal rendkívül kiszélesedett. A németek nyomása most Vorosilovgrad ellen irányul. Ez nagyobb helység Vorones és Rosztov között. Rosos elfoglalásával a vasuti vonal már teljesen használhatatlanná vált a vörösök részére. Lisicsanszk szintén a németek kezén van már és így az utolsó nagyobb állomás Vorosilovgrad előtt is elveszett a bolsevisták részére.

tak Rosos helységbe.

Rosos a Moszkva—Rosztov közötti vasutvonalnál fekszik, Voronesztől mintegy 200 kilométerre délre. A szovjet lap azt írja, hogy a bolsevista hadsereg új védelmi vonalba vonult vissza.

Berlinből jelenti a Rador: Mint a német véderő főparancsnokság közli, a bolsevisták ama állítása, melyben tagadják Vorones városának a német csapatok részéről történt elfoglalását, merő hazugság. Miként a német véderő főparancsnokság július 7-én közölte, Vorones a német csapatok elfoglalták és szilárdan tartják.

Timosenko zavarban van

Berlinből jelenti a Rador: Ma nincs semmi új közölni való hírnünk sem Egyiptomra, sem a keleti arcvonalra vonatkozóan, — mondották mértékadó berlini katonai körökben. Ugyanezek a körök megjegyezték, hogy Timosenko egyik napiparancsának tartalma, melyet megtaláltak, megerősíti azt a benyomást, hogy a szovjet hadvezetőség már nincs abban a helyzetben, hogy áttekinthesse a valóságot a doni harcok alakulását illetőleg. Ezért úgy véljük, —

hangsúlyozták berlini katonai körökben, — hogy jobb, ha részünkről sem adunk semmiféle adatot e harc helyzetéről vonatkozóan.

A SZOVJET KATONAI VÁLSÁGA

Lisszabonból jelenti a Stefani-iroda: A londoni rádió a Szovjet katonai helyzetével foglalkozva pénteken este kijelentette:

— A helyzet súlyos. Szövetségeseink nem tiltkoznak az a tény, hogy a legkínosabb katonai válság előtt állanak.

Angol repülőtsztek elárulták a segítségükre siető francia parasztokat

Párisból jelenti a Német Távíráti Iroda: A párisi hadbírósg most foglalkozik mintegy harminc francia férfi és nő, — nagyjából bretagnei parasztok, — bűnével. Az a vád ellenük, hogy segítségére voltak egyes angol repülőeknek. A főtárgyalás pénteki ülésén megállapítást nyert egyrészt az a tény, hogy egyes vádlottak ellen a hadifogságba esett angolok valójában alapján indították eljárást, másrészt megvilágítást nyert az a mód, ahogy az angolok segítőkkel szemben viselkedtek. Az angol tisztek és altisztek, akiket különböző helyeken francia parasztok rejtgettek és élelmeztek, sőt polgári ru-

hát is adtak nekik, elfogatásuk után a német hatóságokkal közölték azoknak a franciáknak a nevét és címét, akik segítségükre voltak és így lehetővé tették ezek feleslegességrevonását. Egy brit főhadnagy ráadásul, édesanyjának írt levelében becsapólag nyilatkozott arról a mocskos helyről, ahol laknia kellett és a polgári ruha rossz minőségéről, melyet adtak neki. A főtárgyaláson felolvasott angol levelek méltatlankodást és felháborodást keltek a franciák körében. Hevesen kikelték az angolok ellen. Több öreg francia paraszt kijelentette, hogy torkig vannak az angolokkal.

A spanyol lakosságot terrorizáló vörös banda tagjait sikerült ártalmatlanná tenni

Madridból jelentik: A spanyol rendőrség tagjai és több gonosztevéből álló banda között összetűzés támadt, amelynek során egy bandita életét vesztette, a bandafőnököt Manuel Campillo Gomez-t pedig elfogták. A bandavezér bevallotta, hogy utasításuk volt Madridmat kejtő hírek terjesztésére a lakosság körében. Elfogatásakor Manuel Campillo Gomez éppen egy másik spanyol városba akart utazni, hogy ott folytassa bűnös tevékenységét, amellyel megbiz-

ták. A bandafőnök a „vörösök” uralkalma idején rendőrbiztos volt büntársulati pedig tisztek voltak a spanyol forradalmi hadseregben. A nemzet hadsereg győzelmé után mindnyájan a granada hegyek közé menekültek, ahol állandó rettegésben tartották a lakosságot. A lakossággal folytatott összetűzésekben a banda megtizedelődött; maradványuk Madridba menekült. Ott érte utól őket végzetük.

Egy foghuzás következményei a bíróság előtt

Varga Mária aradi lakosnő még az elmúlt évben feljelentést tett súlyos testi sértés miatt Berger Irén dr. fogorvosnő ellen, akitől nyolcvanezer lei kártérítést is követelt. Varga Mária — a feljelentést szerint — azért jelent meg a fogorvosnő rendelőjében, mert fájt a foga. Dr. Berger Irén kihuzta a beteg fogat és azt az utasítást adta Varga Máriának, hogy otthon hideg ecetes vízzel öblögesse a szájüreget. Másnap az asszony fájdalmi fokozódta, mert elküldte férjét az orvosnőhöz, aki gyógyszerrel rendelt és megismételte az öblögetésre vonatkozó utasítását. A fájdalmak három nap múlva sem szűntek meg, ekkor az asszony magához hívatta Reich Béla dr. aradi sebész-orvost, aki műtétet hajtott végre, mert a beteg asszony arcának baloldalán lobosodás lépett fel. Varga Mária két hónapig állott orvosi kezelés alatt és a műtét következtében állta alatt hatalmas vágás nyoma maradt vissza. Az ügyet most tárgyalta az aradi törvényszék. A tárgyaláson kihallgatták a törvényszéki orvosi szakértőt és Reich Béla dr. sebészt, majd az ügyész illetékességi kifogást jelentett be és azzal érvelt, hogy az ügy letárgyalására a vegyes bíróság illetékes. A törvényszék az illetékességi kifogás ügyében július 14-én hirdeti ki határozatát.

Elfogyott a torpedó — három matróz átuszik az ellenséges hajóra

Már hosszú ideje hajszoltuk a gőzöst, — meséli az Atianti-óceánról 49.995 tonna hajótérelsúlyesztés dícsőségivel hazatért buvárhajó fiatal tengerész-örmeistere — amikor végre abba a helyzetbe kerülünk, hogy a könnyű géppuskával figyelmeztető lövéssorozat adhattunk le a hajó orra elé. A mentőcsónakokat nyomban jelezgették és a nagyobbra negerekből álló legénység hanyathomlok menekült. Torpedónk már nem volt, ilyen nagy hajót könnyű géppuskával pedig akkor sem küldtünk a tenger fenekére, ha jétnapig veszdüünk vele. A kapitány ezért hármunknak parancsot adott, hogy szálljunk át az elhagyott hajóra és a fenékszelepek megnyitásával süllyesszük el. A viharos tengeren csónakkal lehetetlen lett volna az átkelés. Mit tehetünk egyebet, le a ruháival, három fejesugrás, átuszunk a gőzshöz és szerencsésen sikerült a menekülőktől hátrahagyott kétélhágcst elkapnunk. A hajó átkutatásakor kiderült, hogy áldozatunk egy modern berendezésű új hajó volt, mely gyümölcsöt és kémiai anyagokat szállított. Amennyire az idő rövidsége engedte, ideiglenesen felruháztuk magunkat és munkához láttunk, hogy a fenékszelep fedelét felcsavarjuk. Elmélyedt foglalkozásunkból azonban hirtelen nehéz robanások riasztottak fel. Fel a fedélzetre! Óvatosan körütekintve kerestük hajónkat, azonban hiába. Ehelyett egy repülőgép bugása repeztette dohártyánkat és néhány pillanat múlva már hullottak is megint a bombák, az utolsó pillanatban elmerült tengeralattjárónk fölé.

A helyzet kissé bizsergető, de éppen ilyen mulatságos is volt. Három buvárhajómatróz, fél napra civilbe öltözve egy ellenséges gőzös fedélzetén, a néger legénység kint a tomboló tengeren, fölöttünk repülőgép-hajónk pedig a víz alatt. Fegyver természetesen nem volt nálunk. Kezdetben kissé megdöbbenünk, de aztán beletörődünk a változhatatlanba és időtöltésül, meg idegmegnyugtatósul alaposan be-lakmározunk a nagyszerű gyümölcsből. Időnk höven volt, mert a repülőgép napestig kitartott az égen.

A szürkület beálltával elhatároztuk, hogy gyorsan tutajt tákojunk össze és élelmiszerekkel gondosan megrakodva ismét tengerre szállunk. Előbb azonban természetesen feladatunknak is eleget tetünk. A betóduló víz nyomása ördögi robajjal vágta a magasba a fenékszelep fedelét. Tutajunkon reszketve figyeltük a hajó lassu süllyedését. Annak a lehetőségnek tudata, hogy a betóduló víz egyszerűen levegőbe röpítheti a még mindig gőz alatt álló kazánt, kissé kényelmetlen érzés volt. ormótlan tutajunkkal azonban lehetetlen volt idejében ejllanni a veszélyes körzetből. A kazán nem robbant fel, hanem egészen más történt. Valamilyen megmagyarázhatatlan okból a parancsnok; hidon minden lámpa kigyulladt. Fényük fenyegető polipkarként nyúlt bele a szuroksötét éjtszakába. Még csak ez hiányzott, gondoltuk, de éppen ez volt a szerencsénk. Időközben ismét felmerült hajónk az ünnepi kivilágítás fényében észrevett és fedélzetére vett minket. Minden nagyon jól sikerült, csak egyet sajnálunk, hogy a töménytelen mennyiségű pompás gyümölcsből még csak egy ládat sem hozzattunk bajtársainknak. (MN).

Uj sorozási törvény

Megszűnik az egyéves önkéntesség és általánosítják a katonai szolgálatot

A hivatalos lap július 9-iki, 157. számában megjelent az új sorozási törvény, amelynek alapját a következő elvek képezik: Megszűntetik az egyéves katonai szolgálatot; a közszolgálatba való belépést, az állami és magániskolákba való felvételt a katonai szolgálat kötelezettségére vonatkozó előírások betartásától teszik függővé. Súlyosbítják a sorozással kapcsolatos vétségek büntetését. Kötelezővé teszik az összes állami intézmények számára a hadsereg sorozási törvénye ellen vétők leleplezését és üldözését. Egyszerűsítik a sorozási műveletet.

Általánosítják a tényleges katonai szolgálat teljesítésének kötelezettségét a halasztások és felmentések megszüntetésével.

A katonai szolgálatra alkalmatlan ifjak számára megalkotják a közszolgálatra alkalmasak csoportját. A minimumra csökkentik azokat az okokat, amelyek miatt katonai szolgálatra alkalmatlannak minősítik az ifjakat, de akik alkalmasak bármilyen közszolgálatra. Átmenetileg megállapítják a katonai szolgálat teljesítésének feltételeit a régi törvény alapján felmentett vagy halasztást kaptak számára. Ötven éves korig felülvizsgálják az elhalasztottakat, felmentetteket és katonai szolgálatra alkalmatlannak minősítetteket és rosszakarát megállapítása esetén a törvényes szankciókat alkalmazzák.

Az új törvény rendelkezései szerint az összes román állampolgárok kötelesek katonai szolgálatot teljesíteni. Kivételt képeznek a jelenlegi törvényben foglalt esetek, ha fizikai vagy erkölcsi okok kizárják azt.

Az idegen állampolgárok mentesülnek a katonai szolgálat kötelezettsége alól.

Állampolgárság nélküli idegenek nem mentesülnek a

katonai szolgálat alól. A naturalizálást kapott idegenek kötelesek alávetni magukat a törvény rendelkezéseinek. Bűnügyek miatt elítélt egyéneket kizárják a katonai szolgálatból. Ezeket a katonai szolgálat idejének megfelelően közmunkaszolgálatra használják fel. Kizárják a katonai szolgálatból a zsidókat is, akiket külön törvény rendelkezései alá helyeznek. Azok az ifjak, akik legalább négy középiskolai osztályt végeztek, vagy hasonló értékű tanulmánnyal rendelkeznek és eleget tettek a premilitáris előkészültre vonatkozó törvény intézkedéseinek,

két évet szolgálnak és tanulmányaiknak megfelelően altiszti, vagy tiszti rang elérésére lesznek kiképezve.

Az orvostanhallgatók, az állatorvosi és gyógyszerészeti fakultások hallgatóit, valamint a műegyetemek hallgatóit egyetemi tanulmányaik első két évében készítik elő arra, hogy tisztek legyenek. Egyetlen husz évet betöltött ifju nem vehető fel állami vagy magániszkolákba, állami vagy magániskolába, ha nem igazolja, hogy eleget tett a sorozási törvény előírásainak. Azok az ifjak, akik katonai szolgálatra alkalmatlanok, de közmunkára alkalmasak, két éven keresztül a román ifjusági munkaszervezet keretében teljesítenek majd szolgálatot.

A tizennyolc évet betöltött ifjak önként jelentkezhetnek katonai szolgálatra

a törvényben előírt feltételek mellett. A törvény ezenkívül a sorozási művelet lefolytatására, a katonai illetek fizetésére, a katonai szolgálatra alkalmatlan ifjak felülvizsgálására, a büntetésekre és az átmeneti intézkedésekre vonatkozó előírásokat tartalmazza.

A Romániában tanuló magyarországi és Magyarországon tanuló romániai diákok hazautazási lehetősége a nyári szünidőben

Bucurestiből jelentik: A külügyminisztérium közli az érdekeltekkel, hogy mindazon diákok, valamint főiskolai hallgatók, kik Romániában végzik tanulmányaikat, de családjuk Magyarországon van, utazási engedélyt kaphatnak abból a célból, hogy a nyári szünidőt (két hónapot) családjuk körében tölthessék.

Az érdekelteknél növédeknek ecélből igazolványt kell kérniük attól az iskolától, melyben tanulnak, arról, hogy tanulmányaikat ott folytatják és hogy

családjuk nem lakik az országban. Az igazolványban feltüntetendő az a helység is, ahol a növédek szülei laknak. Ezt az igazolványt betérjesztik a helybeli rendőrséghez, mely az érdekelteknek a legrövidebb időn belül átadja a magyar követség által szabály szerűen lát amozott utazási engedélyt.

Ugyanilyen megállapodás létesült a kölcsönösség alapján a Magyarországon tanuló romániai diákok nyári szünidejére vonatkozólag is.

A lázadó törzsek ellen

Ejtőernyős büntetőexpedíciót küldtek az indiai őserdőkbe

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A Times című angol lap közli, hogy „elsőizben” vetettek harcba brit ejtőernyős csapatokat Indiában a lázadó ellen.

Az ejtőernyős brit büntetőexpedíciót a Huri-dzsungel lázongó törzseinek leverésére küldték ki.

A brit csapatok, mint a Times közli, a legkíméletlenebbül járnak el a felkelőkkel szemben.

Rómából jelenti a Rador: A brit hírközvetítő

szolgálat értesülése szerint Gandhi határozati javaslatot terjesztett a pándikus kongresszus intézőbizottsága elé és hangsúlyozza, hogy India függetlensége csak úgy biztosítható, ha az angol karhatalom visszavonul Indiából. A határozati javaslat

nagyszabású polgári engedetlenségi hadjáratot sürget,

mert csak így tudja kivívni India népe az öt megillető jogokat és szabadságot.

Az államvezető szemlekörútja a Donecz, Krim és Transnistria vidékén

Bucurestiből jelentik: Antonescu Ion tábornagy-államvezető június 1 és 14 napjai között a Donecz, Krim és Transnistria vidékén tartott szemleutja alkalmából meglátogatta a hadműveletekben résztvevő egységek parancsnokságait, a csapatokat és szolgáltatóvállalkozásokat a közigazgatási szerveket és különböző állam- és magánvállalatokat megállapította, hogy úgy a katonai egységek, mint a polgári szervek kitűnő feltételek között tállátanak. A bucaresti lapok részletesen beszámolnak Antonescu Ion tábornagy-államvezető szemlekörútjáról és közlik a parancsnokságoknak, csapategységeknek, tábortáborokhoz, kórházaknak, közhivataloknak, gyáraknak, káptinoknak stb. neveit, melyeknek működéséről Antonescu tábornagy-államvezető az eljénő szemle alkalmával a legteljesebb elismerés hangján nyilatkozott. egyben felsorolja azoknak a kiváló személyeknek neveit, akik az elismerésben részesült egységek, intézmények, szervek vezetését eljátták.

Franciaország nem bizik az amerikai kormányban

Berlinből jelenti a Rador: Az amerikai forrásból származó hírekkel kapcsolatban, amelyek megerősítik a degaullisták mozgalmának jövőhagyását Amerikában részéről, berlini sajtókörökben felteszik a kérdést: vajon a vichy-i és az északamerikai kormányok közötti helyzetben nem történt-e újabb fordulat, vagyis nem lett-e a helyzet még feszültebb. A Wilhelmsstrassen nem keresnek választ a kérdésre, de utalnak arra, hogy Vichyben bizonyára nem keletkezett jó benyomást az északamerikai kormányok az a kérdés, hogy becsássák az angolok rendelkezésére Alexander drja kikötésében levő francia hadihajókat. Az előző hírek az mutatják, hogy a vichy-i kormány nem bizik tulságosan a washingtoni kormány becsülésében.

A Vincés Nőverek jubileuma

A páli szent Vincéről nevezett „Irgalmas nőverek” szeszetes társulata fennállásának századik évfordulójához ebben az esztendőben jutott el. Az erdélyi püspöki székhely hívei ezen alkalomból bensőséges ünnepre készülnek. Az ünnepség július 19-én, páli szent Vince napján lesz. Előzőleg, július 16., 17. és 18-án este 7-8 óráig szentségimádás a zárdai templomban. Július 19-én, vasárnap délelő 10 órakor a zárdai templomban főpapi misét mutat be Márton Áron püspök, az ünnepi szentbeszédet pedig Kászonyi Alajos dr. prelátnus-plebános mondja. A szentmise után a zárdai udvarában az egyházközség és volt növédek kösön öje. Reggel 8-tól este 7 óráig szentségimádás. Este 7 órakor a szentségimádás befejezése, áldás, utána pedig templomi hányarseny. A volt katólikus növédek körébe hálaük miatt járulnak ezen a napon szentimádásához, és imádkozzanak az elhalt és élő kedves Nőverekért.

Örökösödési háborúság két halottal

Valea Cucului prahovamegyei községben Gheorghé Panait Iordache örökösei összeveszttek egy darab föld miatt. Gheorghé Visan és felesége, akik legközelebbi hozzátartozói voltak az elhunyt gazdának, kimentek dolgozni az „örökölt” földön. Ott lepte meg őket a többi „örökös”, névszerint Nicolae I. Pana, Dumitru N. I. Pana, Dumitru D. I. Pana (Mí u), Peuna N. I. Pana és Alexandrina Gh. P. Iordache, akik fejszével, fűtykőkkel és ásókkal felfegyverkezve el akarták kergetni a gazdát és feleségét, majd amikor ezek ellenszegültek, mindkettőt agyonverték. A gyilkosokat a csendőrség letartóztatta.

URANIA sláger filmszínház (Arad) Telefon 12-32. - Hűvös terem

Előadások 3, 5, 7:15 és 9:30, 11:30-kor matiné olcsó 30 leles helyarakkal

Jöjjön feledje napi gondját, igaz szívből csak nálunk fog kacsni, ha megnézi
HEINZ RÜHMANN és HERTHA FEILER
vigjátékát a

Ruha teszi az embert
2 órai kacagást biztosítunk 21. sz. híradó

FORUM (Arad)

nyáron is nagy örömet játszik. Városunk egyedüli jól szellőztetett kellemesen hűvös terme. Telefon 20-10 Előadások 3, 5, 7:15 9:30 11:30

Ma! Henriette kisasszony szelíme, amely bebizonyítja, hogy az igazi szerelem minden akadályt legyőz

A könnyűvérű lányok

A főszerepben

**Willi Fritsch, Friedl Czepa
Paul Kemp, René Deltgen**

21. számú híradó

HIREK

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. Piata Brătianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklámok: Reclama
hivatali irodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczy György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hónapra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek,
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

Tutankamon kése

Tutankamon sírjában annak idején többek között egy
ezüstbe foglalt vaskést is találtak, melyen az uralkodó
hajála után 3300 évvel sem látszott a legsekélyebb rozsdá-
nyom sem. Ha azonban a mi éghajlatunk alatt egy darab
közönséges vasat néhány hónapig, vagy akár csak néhány
hétig szabad levegőn hagyunk akkor is megrozsásodik,
ha vízzel nem kerül érintkezésbe. Már pedig a technika
számára a kérdés, hogy például szögek vagy csavarok
mikor és milyen erősen rozsdásodnak, sok esetben első-
rendű fontosságú lehet. Így mondják a hidépítőket nagyon
szívesen vennék, ha ki tudnák számítani, hogy mikor fog
egy vaszerkezet szegelésére annyira megrozsásodni,
hogy megújítás, elkerülhetetlenül szükségessé válik. A
gyakorlatban természetesen nagy gondot fordítanak a
megelőző rendszerbályokra, és a rozsdásodás folyamatát
állandóan ellenőrzik, az elméleti kiszámíthatóságnak
azonban mégis rendkívüli értéke lenne.

A kérdés jelentőségére való tekintettel a jelentős vas-
iparu Svédországban nemrég alapos kísérleteket végez-
tek. Például fél milliméter vastagságú fényesre csiszolt
felületű vasdrótokat akasztottak fel fertőtlenített csipe-
szekkel különböző nedvességtartalmú helyiségekben és
közönséges szögeket helyeztek el, ugyancsak különböző
fokban nedves levegőt tartalmazó edényekben. A kísér-
letekből kiderült, hogy sós vízzel rozsdássá tett vasfelü-
letek 50 százaléknál kisebb relatív páratartalmú levegőn
megszűntek tovább rozsdásodni, sőt a simára csiszolt felü-
leteken még 94 százalékosan nedves levegőn sem mutat-
koztak rozsdásodási folyamat. Ezzel Tutankamon késének
titkára is világosság derült. Mivel a piramisok környé-
kén a levegő páratartalma általában csak 25-49 szá-
zalek között ingadozik, tehát 50 százaléknál alatta van, és
mivel a fáraó sírjában még ezt a fokot sem érte el soha,
a kés egyáltalán nem is rozsdásodhatott meg. A mi ég-
yüvünk alatt azonban sajnos nem ez a helyzet és így a
technikának, ha a vas rozsdásodását meg akarja akadály-
ozni, különleges megelőző intézkedésekhez kell folya-
modnia. (MN).

— **Uj pápai trónálló.** Rómából jelentik: XII. Pius
pápa Virágh Ferenc pécsi püspököt pápai trónállóvá
nevezte ki. Virágh Ferenc most mutatta be arany-
miséjét.

— **Német gabona a finneknek.** Berlinből jelenti a
Rador: Az utóbbi időben Helsinkibe tízezer tonna
gabonanemű érkezett Németországból és hamarosan
újabb szállítmányokat várnak. A Németországból
érkező gabonanemű három-négy hónapra biztosítja
Finnország liszt-szükségletét.

— **Légijárat Budapest—Pozsony között.** Buda-
pestről jelentik, hogy július 14-én megnyílik a légi-
járat Budapest és Pozsony között. A légijáratnak
csatlakozása van Bécs, Boroszló és Berlin felé.

— **Sziriában robbantásokkal tüntetnek az angolok ellen.** Genfből jelenti a Rador: A Stefani-iroda ér-
tesítése szerint Sziriában egyre szaporodnak az ot-
tani angol katonai berendezések ellen elkövetett szabot-
tázscselekmények. Legutóbb egy löszraktár repült a
levegőbe. A robbanás következtében tíz szemé-
ly életét vesztette, számosan megsebesültek.

— **Volt miniszterelnök és újságíró pere.** Buda-
pestről jelentik, hogy az ottani ítélőtábla foglalkozik
azzal a sajtóperrel, amelyet Imrédi Béla volt magyar
miniszterelnök indított rágalmazás címén a 8 Órai
Újság Halász nevű szerkesztője ellen. Az újságíró a
törvényszék rágalmazás miatt ké: hónapi fogházra
ítélte. Az elítelt felelősséget jelentett be és így került
az ügy a budapesti ítélőtábla elé, amely a jövő héten
hirdeti ki ítéletét.

— **Sikkasztott, mulatót, hüvsre került.** Florescu
Florin bucaresti köztisztviselőt letartóztatták, mert
közel százezer lejt sikkasztott. Az etulajdonított ösz-
szegét mulatózásra költötte.

— **Repülőbaleset ért egy amerikai flottaparancs-
nokot.** Stockholmból jelenti a Rador: A newyorki
rádió pénteken este közölte, hogy Nimitz tengernagy,
a csendesóceáni amerikai flotta főparancsnokának
repülőgépét baleset érte. A tengernagy állítólag su-
lyosan megsebesült, míg két pilóta életét vesztette.
A repülőszerecséltenség az Egyesült Államok nyugati
partvidékén történt.

— **Pacha püspök Karlsbadban.** Pacha Ágoston
dr. Timisoara-temesvári megyéspüspök egészsége
helyreállítására Karlsbadba utazott.

— **Uj gyorsvonat Bucuresti és Braşov-Brassó
között.** Tegnaptól kezdve Bucuresti és Braşov-Brassó
között új gyorsvonatpárt helyeztek forgalomba,
amely Ploesti keresztlő közlekedik. Az első vonat
tegnap indult el Bucurestiből, míg Braşov-Brassóól
az ellenonvat ma, vasárnap indul Bucuresti felé.

— **A régi Rómában is voltak vegetáriánusok.** Se-
neca és Plutarchos szintén a meggyőződéses növény-
evők közé tartoztak és az utóbbi írásaiban is hevesen
ostorozta a husevés visszásnak minősített szokását.

— **Hadianyag helyett propaganda.** Berlinből je-
lenti a Rador: A német főváros politikai köréi tuda-
mást szereztek arról a hírről, amely szerint Donovan
északamerikai ezredes, aki a Balkánon kifejtett pro-
pagandatevékenységéről ismert, Délkelet Európában
akár utazást tenni. Azt beszéltek, hogy Portugáliából
vagy Spanyolországból tiltott módon meg nem szállt
francia területre akár menni és onnan azután foly-
tatná útját. Berlinben tudomásul vették a hírt, de
komolytalannak látják, hogy azzal továbbra is foglal-
kozzanak.

— **Gyilkolt a féltékeny sóffór.** Bosneag Iie bu-
curesti gépkocsivező féltékenységi rohamában le-
szúrta volt vadházastársát, Fejér Erzsébetet. A gyil-
kos letartóztatták.

— **A holdfogyatkozás ősi magyarázata.** A régi
népek hiedelme szerint nap- és holdfogyatkozás alkalmá-
val a két égitest életre-halálra viaskodik egymás-
sal és ha a napnak sikerülne a holdat elnyelnie, nyom-
ban bekövetkeznék a világ vége. A szerencsétlenség
megakadályozására a nép pokoli lármával akart a
hold segítségére sietni és hogy a zenebona hatásosabb
legyen, a kaszákat, edényeket és többi vasból ké-
szült háztartási eszközöket is szóhoz juttatta. Csehország-
ban ez a szokás még száz évvel ezelőtt is divatban
volt.

— **Az antialkoholizmus mozgalma a régi Egyip-
tomban is ismeretes volt.** A Bibliából is jól ismert II.
Ramses fáraó, aki Krisztus előtt a második évezred-
ben élt, már alkoholelles egyesületet alapított az
egyiptomiak iszákosságra való hajlamosságának le-
küzdésére.

— **Öngyilkos diák.** Goanta Djogeniu 17 éves Re-
şita-resicai diák Goanta Nicolae tanár fia, felakasz-
totta magát. Meggondolatlan tettét családi okokból
követte el.

— **Zsidók azonnal jelentkezzenek a hitközségnél.** A
Timisoara-temesvári hadkiegészítő parancsnokság
közli a 18-50 év közötti zsidókkal, akiket ez év de-
cember 31-ig felmentettek a munkaszolgálat alól,
hogy huszonegy órában bejű jelentkezzenek a bejvá-
rosi zsidó hitközségnél és töltsék ki a munkaszolga-
latukra vonatkozó űrlapokat. Amennyiben a jelent-
kezők elmulasztják, vagy az űrlapot nem töltik ki
pontosan, büntetésben részesülnek.

— **A lócsoda.** Az indjánok a lóban, mely csak a
16. század elején a spanyol hódítókkal jutott el Ame-
rikába, földöntúli lenyűt jattak. Egy sebesült ló, melyet
Cortez kénytelen volt hátrahagyni, Mexikó indián-
jaiban olyan félelmet váltott ki, hogy csak virágok-
kal merték etetni és így a ló természetesen hamar-
kimult.

Nincs már semmi baj

egy-kettőre rendbe jön a bolsevisták szénája is
Mint a Rador az angol hirszolgálat jelentési
alapján Amszterdamból értesül, a moszkvai nép
biztosok kormány megállapodott a Londonban
székelő holland kormányval, hogy kölcsönösen
diplomáciai képviselőt neveznek ki egymáshoz
Egy emigráns hollandus ur tehát elutazik Kuibi
sevbe, egy szovjetorosz elvtárs Londonban ves-
lakást és majd ezek közvetítik kölcsönösen a pa-
naszokat a keleti front vereségei, a második
front hiánya, a hajók elsüllyesztése és egyéb há-
borus kellemetlenségek miatt. Ezt úgy nevezik
hivatalosan, hogy Hollandia és Szovjetorosz-
ország felvették egymással a diplomáciai kapcsol-
latokat.

— **Muzeum megnyitása Lugoj-Lugoson.** A bán-
sági régészeti muzeum melynek anyagát Simu Traian
történelemtanár vezetésével állították össze, a közeli
napokban Lugoj-Lugoson megnyílik a nagyközön-
ség számára.

Takarékoskodjunk a kenyérrrel!

— **Nagy tűz Spanyolországban.** Madridból je-
lentik: Andaluzia tartomány Cazola városában tűzvész
keletkezett, mely elpusztította a templomot, a kórhá-
zat, a főposta épületét, valamint számos magánházat.
A tűzoltóságnak csak több órai megfeszített munka
után sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni.
A kár óriási.

— **Jobbát szétronsolták a mozdony kerekkel.**
Ionescu Tanase 45 éves Lugoj-lugosi vasúti váltóór
egy tehervonat tolatásánál segítkezett s amikor a
váltót át akarta állítani facipője a sín-keresztződés-
be akadt s mielőtt kényelmesen helyzetből kiszaba-
dulhatott volna a tolató mozdony elütötte és jobb-
lábát szétronsolta. A váltóór rendkívül súlyos álla-
potban kórházba szállították. Jobb lábát teljes egészében
műtéti úton je kellett vágni. A szerencsétlen-
ség ügyében vizsgálat folyik.

— **Az ebédlő feltalálása.** Az ebédlő, mint külön-
erre a célra berendezett szoba csupán a 16. század
vége felé jött divatba. Addig a gazdagok, ha egyedül
voltak, meglehetősen kezdetlegesen berendezett elő-
szobában érkeztek, ünnepélyes vendéglátás idején pe-
dig a „nagyteremben”. A szegényebb néposztálybe-
liek a konyhában érkeztek.

— **Oszlásnak indult holttest az erdőben.** A sinai
rendőrségnek jelentették, hogy a Cumpatau hegység
egyik erdejében a pásztorok oszlásnak indult gyer-
mek-holttestet találtak. A vizsgálat során megállapí-
tották, hogy a halott Romanciu N. Consantin sinai
kjsfiúval azonos, aki még áprilisban eltűnt szülei la-
kásáról s azóta nyoma veszett. Halának oka és körülmé-
nyei kiderítésére nyomozás folyik.

— **A gyógyító könnyek.** Perzsia egyes részein a
könynek csodálatos gyógyítóerőt tulajdonítanak.
Gyászünnepek alkalmával Perzsiában a gyászolók
ezért kis szivacsot kapnak könnyeik felszárítására. A
szivacsokat azután gondosan összegyűjtik és tartal-
mukat egy edénybe csepegtetik és gondosan meg-
őrzik.

3 nap múlva

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

4. osztályának huzása

Julius 16. 17-én
milliomos
lehet
Ujítsa meg
sorsjegyét

A Vörös Kereszt

tevékenységét illusztráló grandiózus film bemutatója pénteken este történt meg nagyszámu, előkelő közönség jelenlétében, a Timisoara-temesvári Capitol mozgóban. A film azt a nagyszabású és emberbaráti segítő tevékenység minden területére kiterjedő munkát ismerteti, melyet ez a feladata magaslátan álló, kiváló intézmény teljesít. Mindenütt, ahol könyveket kell letörölni, sebeket gyógyítani, éhezőket táplálni; hajléktalankat befogadni: ott van a Vörös Kereszt. Az ország szent háborújában a Vörös Kereszt fokozottabb tevékenységet fejt ki, nagyobb áldozatokat hoz és ehhez mértén a társadalom támogatásának is fokozottabb mértékben kell megnyilvánulnia az emberbaráti intézmény iránt.

— **Riccardi olasz miniszter hazatért.** Münchenből jelentik: Riccardi olasz külkereskedelmi miniszter újbóli németországi látogatás után hazatért Olaszországba. Münchenben ünnepélyesen búcsuzták a pályaudvaron.

— **A kereskedelmi és ipari vállalatok egységes ellenőrzési nyilvántartása.** A kereskedelmi és ipari ellenőrző együttműködési bizottság közli, hogy újabb intézkedés az egységes ellenőrzési nyilvántartás csak a kereskedelmi és ipari vállalatokra kötelező, amelyek bejegyzett cégek és ama műhelyekre, amelyek legalább öt alkalmazott munkást vagy inast foglalkoztatnak. A többi vállalat újabb intézkedésig nem köteles egységes ellenőrzési nyilvántartást vezetni.

— **Adományok.** Lapunk kiadói hivatalában N. I.-né a Fratelia-ujkissodai gyermekotthon építkezési alapja javára 1000 leit és a Kardos-telepi napközi otthon javára ugyancsak 1000 leit adományozott.

— **Rendőrségi hír.** Gutu Todor Timisoara-temesvári rendőrségi vezetőkommisziárt, aki már eddig is több területi rendőrségi állást, most a mehalai rendőrség vezetőjévé nevezték ki. Gutu Todor annak idején is már vezetője volt a mehalai rendőrségnek.

— **Aradi gépkocsitulajdonosok figyelmébe.** Az aradi gépkocsitulajdonosok felhívták, hogy legkésőbb július 31-ig jelentkezzenek az aradi pénzügyigazgatóság második emeleti, 23. számú irodájában a második évnegyedre vonatkozó adófizetési nyomatvány átvétele érdekében. Aki addig nem veszi át a nyomatványt és azt nem ragasztja ki gépkocsiján, tizezer lei pénzbüntetésben részesül.

— **A Magyar Nőegylet jótékony célu teadélutánja.** A Timisoara-temesvári Magyar Nőegylet ma, vasárnap, délután 5 órai kezdettel este 9 óráig a Vörös Kereszt emberbaráti tevékenységére támogatására részben a dr. Kakuk csecsemőgondozó és napközi gyermekotthon, valamint a Fratelia-ujkissodai gyermekotthon javára jótékony célu teadélutánt rendez a gyárvárosi katolikus ifjúság helyiségeiben, Tigrului-utca 7 szám alatt. A jótékony célu rendezés iránt ezután is városszerte meleg érdeklődés nyilvánul meg. Tekintettel a nemes célra, hozzájárulásokat ezután is köszönettel fogad a nőegylet vezetősége. Aki süteményt ajánl fel a jótékony célu rendezés javára szíveskedjék adományát ma, vasárnap délután Tigrului-utca 7. szám alá eljuttatni.

— **Bonyodalom három cigarettatárcá körül.** Braun Jenő aradi úgynök az elmúlt év őszén feljelentést tett a rendőrségen Trifa Mihai Zarand-zarándi gazdálkodó ellen, akinek hetvenöt ezer leies kölcsön biztosítékeképpen három aranyból készült cigarettatárcát adott át. Trifa Mihai a kölcsön visszafizetése ellenében visszaadta a zálogba kapott aranytárgyakat, amelyeket a rendőrség másnap lefoglalt, mert nem voltak fémjelvezve és az úgynök nem tudta számlával igazolni eredetüket. Braun ellen megindult az eljárás. Az ítéletet az aradi törvényszék november 21-én hirdeti ki.

— **Fehérlisztet akart eladni — elfogták.** A Timisoara-temesvári rendőrség elfogta Craloniceanu Jon Bucovat-bükklfalvai lakost, aki két zsák fehérlisztet hozott a városba, hogy azt itt eladja.

— **Országos vásár Aradon.** Ma, vasárnap Aradon országos vásár lesz és ezért a kereskedelmi cégek délután kettőtől nyitva tartanak. Az üzletek alkalmazottai a hét folyamán kapnak egy délelőti szabadságot.

A KALAND

Irta UZON. FARKAS

Ilyenkor szombaton este tele volt a kávéház, de nem a szokott törzsvendégekkel, a nyugdíjas tisztviselőkkel és pocakos meggazdagodott polgárokkal, hanem táncolni vágyó fiatalokkal. Kitérőmött válu és festett szájú ifjúság szorongott, lökdösődött és taposta egymást a parkettnek csufolt, alig néhány négyzetméternyi helyen.

A füst olyan sűrű volt, hogy alig lehetett a terem másik végéig látni. Itt, a zenétől legtávolabb eső sarokban ült az asszony, három gavallérjával. Véletlenül kerültek ide, az asszony ötlete volt, hogy menjenek egyszer emberek közé és a három férfi udvariasan helyeselt, de látszott rajtuk, hogy nem érzik jól magukat és sajnálják, hogy az estét nem az asszony kedves kis lakásán, teaöző duruzsolása és csendes beszélgetés mellett töltik. Ilyenkor az asszony zongorázott nekik, ők meg elgondolkozva, mindig kicsit meghatóttan hallgatták.

Mind a hárman régóta reménytelenül szerették az asszonyt, de ez a szerelem inkább az öregedő emberek ragaszkodása volt a fiataláshoz és magához a szerelemhez. Az asszony vidám barna szemei és kicsit előréálló fehér fogai egyformán osztották meg mosolyát a három férfi között.

A zene ritmusa hullámzott a sűrű levegőben és csak néha csillant ki a ritmuserdőből az állandóan visszatérő melódia. Mikor váratlanul elhallgatott, még néhány pillanatig hangosan zsvajgott az egész terem, aztán a láрма halk morajja csendesedett.

Az asszonnyal szemben ülő legidősebb, őszülő bajszu férfi akkor felemelt poharát.

Csókolom a kezét Viola, ha maga nem lenne, talán nem is bírnánk ki ebben a dzsesszes világban, — mondta és tréfásan sóhajtott.

A másik két férfi helyeselve csörtette poharát az asszonyéhoz. Mindhármuknak már az öltözködésén is látszott, hogy irtóznak mindentől, ami modern.

— Fogadni mernék, — mondta a nő baloldalán ülő férfi — fogadni mernék, hogy Viola nagyszágos asszonynak, mőta övegy, még flörtje sem volt senkivel.

— Maga csak ne fogadjon, — nevetett az asszony — mert könnyen megjárhatja. Elgondolkozva nézett maga elé. — Azt hiszem, — mondta — hogy túlságosan jó véleményük van rólam és azért meg kell mondanom, hogy igenis szoktak kalandjaim lenni. Ha akarják elmesélem hogy jártam a mult héten is.

— Mondja el, Halljuk!

A nővéremnél voltam vacsorán. Tudják, hogy kint laknak a szőlőkben. Kártyáztunk és gyorsan elszaladt az idő, a toronyóra már elütötte a tizenketvőt, mikor hazafelé indultam a ködös csatakos utcákon át. Ember alig járt az utcákon, csak egy-egy gazdátlan kutya. Csak néha talákoztam magányos férfakkal, akik kíváncsi és éhes tekintettel bámultak arcomba és léptelken hallottam, hogy utánam fordulnak. Meggyorsítottam lépteimet és fázósan összehúztam magamon a kabátot. Nem néztem sen-

kire és semmire, mégis egyszerre halk lépéseket hallok magam mögött. Ugyalátszik véletlenül ránéztem, talán el is mosolyodtam — gondoltam — és ezt biztatásnak vette. — Na várj csak! — gondoltam — majd megund, hogy ebben a csatakos időben kilométereket szaladj utánam. Nem néztem se jobbra se balra és sietős lépésekkel rőttem a kihalt utcákat. De követőm nagyon kitartó volt. Nem tolakodott, de hallottam, hogy bizonyos távolságból követ.

— Ez már mégis sok, hát nem látott rendőrt a közelben? — kérdezte felháborodva a bajszos.

— Hagyd, ne szakítsd félbe, — türelmetlenkedett a másik kettő — mesélje tovább — fordultak az asszony felé, aki láthatóan élvezte, hogy felkeltette a férfiak kíváncsiságát. Befészkelte magát a karosszékbe, egy gyors mozdulattal megigazította a haját és távolba néző szemmel folytatta:

— A hidon haladtam már keresztül, lent sötétben csillogott a víz. Messzi lámpák fénye rezgett páras tükrén és néha valami csobbant a parti füzek alján. Távolról zeneszó szűrődött át a ködön és horizú hangok kurjongattak bele az éjtszakába. De a hangok messziről jöttek, fáradtan és halkan. Valahonnan egy hajókürt hangja hallott és valahol egy óra kettőt ütött. Megborzongtam és még jobban kezdtem sietni. Már majdnem futottam. Hü kísérőm kitartóan jött mögöttem. Néha élem került, vagy átment az utca másik oldalára. Ilyenkor ezer kérdés égett szememben, mintha azt mondta volna: „Itt vagyok, nézz rám, Vess rám egy biztató pillantást, vagy keress el. Látod, hogy szomorú és fáradt vagyok, ne engedd, hogy hiába fussak a hideg éjtszakában“. Lopva oda sandítottam. Egy kicsit elhanyagolt volt és ápolatlan, biztosan nincs aki gondját viselje. Sötét lobogó szeméből azonban hihetetlen értelem sugárzott. — Nincs semmi értelme — gondoltam — a lakásomba nem hívhatom be, a házasszonyom kidob vele együtt: elhatároztam, hogy nem nézek rá, hát ha elmarad. De a kíváncsiság nem hagyott nyugton. Egy pillanatra hátranéztem, hogy jön-e még és ez a pillantás elég volt, hogy újabb reményeket ébresszen benne és tovább kövessen.

— Igy sietünk tovább, én és néma kísérőm. Végre megérkeztünk abba az utcába, ahol lakom. Na most mi lesz? Mit fog szólni vajjon, ha hirtelen belépek a ház kapuján és becsapom orra előtt az ajtót?

— Siettem, hogy nőjjon a távolság kettőnk között, kikészítettem a kulcsot. Aztán a kaput egyetlen gyors mozdulattal zártam és nyitottam ki, hirtelen beugrottam, becsaptam a kaput és ráfordítottam a kulcsot, izgatottan lesve belülről, mit fog szólni kísérőm ehhez a nem várt fordulóhoz. Egy pár pillanatig feszült csend volt, aztán egyet vakkantott, majd dühösen szemrehányóan ugatni kezdett.

A három férfi döbenten nézett az asszonyra, aki lehajította fejét és szája körül kis mosoly bujkált. Aztán egyszerre mindháyan hangosan nevetni kezdtek.

— **Öngyilkos lelkész.** Vaida Vasile harmincegy éves lelkész, aki Obreja községben lakott, idegfejében szenvedett. Az egyik napon a lelkész eltávozott a lakásáról és az erdőbe ment, ahonnan nem tért vissza. Néhány nap múlva aztán megtalálták oszlásnak indult holttestét. Mellelte két üres fióla fekiútt, amelyekben — úgy hiszik — valamilyen méreg lehetett. Valószínűnek tartják, hogy ezzel a méreggel véget vetett életének.

— **Anyakönyvi hírek.** A Timisoara-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Születtek: Muresan Dumir, ru görög katolikus lelkész fia Dumitru, Derban Ivantie villamos kocsivezető leánya Aurica, Mozsny Nándor banktisztviselő leánya Mária, Weismann János cipész fia János, Kosár Ferenc magántisztviselő leánya Adelheid. Házasságot kötötek: Nemes János kőműves és Bazil Róza, Beraczkó János szabó és Szilágyi Mária, Glavian Armenag főiskolai hallgató és Róth Margit, Varvorescu Petru postatisztviselő és Zappel Paulina.

— **Milliósi briliáns az eresz alatt.** A rendőrség néhány hét előtt letartóztatta Drechsler János Timisoara-temesvári fényképész, mert az nagynénjétől nagymennyiségű pénzt és értékes ékszereit is ellopta. A pénzt és ékszereket menyasszonyának adta, aki a pénzt elköltötte, az ékszerekről pedig nem akart tudni. Marposan Eremie rendőrkapitány, a detektívosztály főnöke tegnap újra beidézte Drechsler menyasszonyát, aki bevallotta, hogy egy másfél millió lei értékű briliánsgyűrűt annak a háznak eresze alatt, ahol lakik, elásta. A gyűrűt megtalálták. A nyomozás tovább folyik.

— **A fürdőkádba ölte magát.** Az öngyilkosság különös módját eszelte ki Zimmermann József nyolcvanegy éves Freidorf-szabadfalusi lakos. Az idős ember a fürdőkádba husz centiméter magasságban vizet engedett és azután a vízbe dugta a fejét, mindaddig, amíg fuldokolni kezdett és eszméletét veszítette. Amikor rátaláltak, még élt, de rövidesen meghalt.

Mozi

Vasárnap és hétfőn, július 12-én és 13-án Aradon a mozik műsora a következő: Corso: Pago-Pago. Forum: A könnyűvérű leányok. Uránia: Ruha teszi az embert. Aro: Tosca.

Vasárnap és hétfőn a Timisoara-temesvári mozik műsora a következő: Apolló: Duo Rodino, Capitol: A bűnök háza, Thalia: Éva a hibás, Corso: A divatárus herceg, Fratelia-mozi: A névtelen leány, Roxy-mozi (csak vasárnap): A vadmacska.

EGYETLEN NYÁRI SZÓRAKOZÓHELY ARADON

Ma és mindennap Világsláger:

TOSCA

IMPERIO ARGENTINA, MICHEL SIMON és ROSSANO BRAZZI-val

Előadások naponta 3, 5, 7-10 és este 9:30-kor a ke tben

Flelel j gon ját, ha egy kellemes estét ölt az Aro erben!

SZELLEMI

A MAGYAR IRÓ FELADATA

Beszéljenek az írók!

Ha a klasszicizmus megannyi bölcsességét feleltük is, az egy, amely a fegyverzajban hallgató muzsáráról szól, immár babonánkká vált: kritikátlanul hiszünk benne s így természetesen vesszük, hogy a toll nem serceg a papíron. Az ismeretlen jövő ködében kutat a szemünk, örvényes havargásokban merülünk el s legfőbb gondunk a magunk élete; ezt szeretnők nyugalmasabb partokra átmenteni. Szerte a világon mindenütt így van ez bizonyára.

Es mégis szólásra nógatjuk írónkat. Rázzuk le magunkról babonánk nyugtát. Muzsáinknak a fegyverzörgés között is énekelniök kell!

Tudjuk: a magyarság kicsiny pont a birokra feltornyosuló erők beláthatatlan harcmezéjén. Vannak azonban korok, mikor a népeknek nem számmal, hanem a lélek mértékével kell önmagukat megmérniök. Ennek kicsinyisége, vagy nagysága mutatja erejük és készütségük fo-

kát, ad nekik rangot s nyit jövőt számukra.

Egyszóval ne álljunk külső, a háborús viszonyokból természetesen következő jelenségek mércéje alá: lelkiünkkel mérjük meg önmagunkat. Azzal a mértékegységgel, amely egyedül lehet számunkra megbízható és érvényes. Elsősorban írói feladat ez s róla majd maguk az írók nyilatkoznak. Teledjük körük és hallgassuk meg őket.

Nyomdatechnikai követelmények állapítják meg a nyilatkozatok sorrendjét. Közölnünk kell még, hogy az ankétet a Deli Hírlap további vasárnapi számaiban folytatjuk. Ha véget ér, összegezzük majd az eredményeket, hogy világos képet alkothassunk irodalmi teendőinkről.

KAKASSY ENDRE (Brasov-Brassó)

ABAFÁY GUSZTÁV:

„Ma itt csak igaz és tiszta írás láthat napvilágot”

Abafáy Gusztáv, ki irodalmi ankétünk jelenlegi sorosa, a műbírálat és az esszé műfaját képviseli. Törzs munkatársa volt az Erdélyi Helikon folyóiratnak, legtöbb írását itt adta közre. Humanista műveltsége, nyelvtudása, irodalmi jártassága egyik legtöbbre értékelt műbírálnokká avatta őt. Egyéni látásmód jellemzi s főleg megalkuvásnélkülisége, ahogyan a dilettantizmus ellen küzd. Számos irodalmi mű (így az erdélyi fiatal írók antológiája is, melynek szerkesztője volt) az ő egyengető munkásságának köszönheti létrejöttét. Biztos ítélőképesége komoly támogatást nyújtott annak az irodalmi iránynak, amely valóságos életlátással és szociális problematikájával új távlatokat nyitott az erdélyi irodalom számára. Brasov-Brassóban él. Polgári foglalkozására nézve egy kereskedelmi cég vezetője (K. E.)

Amiért néhány tanulmányocskát, cikket írtam, bizony még aligha érdemlem meg, hogy írószámba vegyenek. Ha az írónak szegzett kérdésre így nem is válaszolok, ám hadd szólaljak meg az olvasó névében.

A selejtes könyv végzeté: csak egyszer lehet olvasni, a könyvvállványunkon porosodó örök értékeinkhez kell fordulnunk. Klasszikusainkon nem esedük az izlésünk, s így itteni irodalmunk ujáteremtésekor az irodalmi színvonal biztosításának a kérdése a legfontosabb szempont. Friss betűre szomjas olvasóközönségünk ma, igaz, elkapkodna akármilyen értéktelen most megjelent könyvet is, hiányérzete azonban a könyv elolvasása után csak növekednék. Azután a népünk egyetemében kialakult testvéri és közösségi érzés valahogy mindanyunk ítélőképeségét is biztosabbá tette: ma itt csak igaz és tiszta írás láthat napvilágot.

KUTASSUK FEE AZ ÚJ TEHETSÉGEKET

Igen komoly és nehéz feladat tehát irodalmunk ujjalesztése. A nehézséget csak fokozza, hogy írónk javarésze elszakadt tőlünk. A Helikon írói közül még talán csak egy-kettő él közöttünk. Első feladatunk tehát az, hogy új írókat fedezzünk fel. Ha fel is bukkannak új tehetségek, még mindig szinte emberfeletti munkára vállalkozunk, hogy irodalmi folyóiratunk, vagy kiadványaink abszolút irodalmi színvonalat biztosíthassuk. Az új tehetségektől ugyanis az első kézirat után nagyon nehéz lesz majd új írást kapni. Fiatal írói nemzedékünk (mind-egyszálalig elszakadtak tőlünk) valahogy az a negatívum volt legjellemzőbb közös jegye, hogy nagyon keveset írtak. Az új tehetségek felbukkanását pedig ugyanabból a talajból várjuk, mint amelyből a má-

jelentkezett fiatal írók szakadtak ki; így az új írók is valószínűleg keveset fognak írni. Aligha renyheség a magyarázata e jelenségnek, csak a fiatal nemzedék szinte már önszonkító kritikai érzése s a tőkely utáni nosztalgiaja.

MEGLÉVŐ KERETEINK KÖZÖTT

A háboru utáni idők szabadversei után, mind az időmértékes, mind pedig a hangsúlyos magyar vers új fényben tündökölt; hanglejtésének, rímeinek, vonzatainak, törvényeinek naprendszerre, sorsunk utmutatásaképp, szinte testetlenül lebeg felettünk. A mai magyar próza pedig szintén megjárta a költészet egét, de meg a föld poklát is, a mondanivalót felszívják a tovasuhanó gondolatok s ahogy igaz, hogy a sti-

lus az ember, úgy e magyar stílus is a magyar ember szemléletének és magatartásának egyszerűségét, tisztaságát, igazságát, nemességét és bölcsességét sugározza. Ha az olvasót elbűvöli ez a stílus, a fiatal író megbűvöli. Csoda-e, ha a fiatal író az első írás, az első ösztönös lépés után visszahököl s szerzetesi alázattal önkínzó munkában, négy fal között keresi a tökéletesedés útját. Ezért kerülhet ma a szerkesztő, a lektor asztalára jó írás igen, ám sok csak Isten különös kegyelméből.

Ne próbálkozzunk tehát, hanem indítsuk meg a munkát meglévő kereteink között. A Deli Hírlap, irodalmi pályázataival, megtette az első lépést. További teendője a keretek bővítése legyen. Igaz, az elért eredmények nem tulságosan kecsegtető, de ez ne vegye el a kedvét senkinek. Az igazi értékek sokkal mélyebben fekszenek, semhogy az első csákányütéssel hozzájuk lehetne férközni. Magyar Kisebbség című folyóiratunk is bekapcsolódhat ebbe a munkába. Ha így gazdag kéziratanyagra teszünk szert, meghányhatjuk-vethetjük majd egy szépirodalmi folyóirat, könyvkiadóvállalat, sőt irodalmi társaság alapításának gondolatát is.

Felvetem itt még egy antológia tervét, mely tanulmányokban, vallomásokban, s akár versben is, összegyűjtené itt élő írónk és népünk vezetőinek a magyar kultúráról szóló írásait. Ha egy ötletnek gazdája akad, talán megvalósul. A szerkesztői tisztre Szemlér Ferenc és Vita Zsigmond a legalkalmasabb. A szerkesztők feladata lenne aztán négy Egyházunk fejét megkérni az antológia védnökségének a vállalására, hogy megadjuk e mű személyes szempontok feletti, népünk egyetemét érdeklő jellegét. Legjobbaink hitet tehetnének ebben az antológiában legszentebb értékeink, magyar nyelvünk és kulturánk mellett s népünk közösségi szelleme e közösségi alkotásban egy időtálló művet teremthetne meg.

VITA ZSIGMOND:

„Értékeket keresni és fölmutatni..”

Vita Zsigmond: nemzedéki jelenség. Az a nagy-szerű ifjú magyar generáció hallatja szavát írásában, amely durva, de igaz hasonlattal élve, mellen ragadta nemzetét, hogy látásra, tanulásra és tájékozódásra rázza. A „művelt emberfő”, mely után Széchenyi ke-szergette, a tudás felelősségének új értelmét kapta e nemzedék foglalmazásában.

Vita, Zsigmond minden eddigi munkája erről a felelősségről tesz hitet. Egyaránt foglalkoztatták irodalmi, történelmi, társadalomtudományi és nevelési kérdések. Kolozsvárt kezdett tanári tanulmányait a párisi és grenoble-i egyetemeken fejezte be. 1928 óta az Ánd-nagyenyedi Bethlen Kollégium tanára.

All-ndó munkatársa volt a Helikon, Pásztor-tűz, Hitel, Erdélyi Múzeum és Magyar Kisebbség című folyóiratoknak. Itt közölt írásain kívül három önálló füzetet jelent meg: „A kolozsvári Nevelői Kör”, „Erdélyi művelődési törekvések” és „Bánk bán”.

Tökéletes tárgyismeret, emelkedett bíráló szellem, higgadt elő-dásmód és kivételes nyelvérzék jellemzi írói egyéniségét. (K. E.)

Harmadik éve folyik az északi, keleti, déli és nyugati harctereken a folyton újabb erőt, kitartást, vért és életet követelő világháboru, három éve nyugtalanul, remegve lesi az európai ember a háboru folyton változó hirieit. Harsogó, fülsiketítő a fegyverek ropogása és csendes az író szava, de az író mégsem vonulhat félre és hallgathat el.

Az író érzi is ezt mindenfelé. A háboru nem némitotta el a szellemi életet, hanem élénkebbé tette.

Az írók elfordulhattak talán a régi, megszokott szépirodalmi formáktól, de maga az irodalom gazdagabban és változatosabban hömpölyög. Habár még keresgélve, de mégis új utak felé törtet. Az író Európaszerte küzd és viaskodik önmagával és a világ tíkaival. Lehet, hogy kétségek között vizs az útja, de nem állhat meg és nem pihenhet. Mennél lázasabb és gyötrődőbb a világ, annál forróbb lesz az író szava. Az igazságot neki kell megvédelmeznie. És a háborus Európában az irodalom felé fordulnak a tömegek. Régi költők és írók munkái kelnek új életre, klasszikusok egyre újabb kiadásokat érnek meg és azok olvasnak ma verseket, akiknek eddig idegen volt a költészet.

INTÉS ÉS BIZTATÁS

Intés és biztatás ez az írónak. Hányszor kérdeztem magamtól: — Mi ma írónk hivatása? — A kérdések egyre kinnózzák, hajszolják a lelket, kitérni előlük nem lehet, de felelni is alig-alig.

Az írónak nemzete és az ember értékeit kell védelmeznie, az igazságot kell szolgálnia. De hogyan szóljon, amikor még nem tudja, hogy, hol és mit szólhat?

AZ IRÓ ELSŐ HIVATÁSA

Lapjainkat értékesebb szellemi anyaggal ellátni: ez a feladata írónknak. Értékeket keresni és fölmutatni. Értékeket, amelyek önmagunkhoz, multunkhoz, lelkünk legbenső tartalmához visszavezetnek és elvinni azokat a keresőknek és bizonytalanoknak.

Victoria Bar

Nagy júliusi műsor. 2 korikus-akrobata fellépésével

Jöjjen el egy este nevetni!

ÉLE T Ü N K

Költészet és valóság

Minden alkotás elvonatkoztatás és így minden művészi irányzatnak, legyen az expresszionizmus vagy lépieség, létjogosultsága van. Aki nem tud elvonatkoztatni, az nem is alkotó, mert a másoláshoz legfeljebb kéz és szem kell, de nem lángész.

Azok az írók, akik a valóság hü másolójának mondják magukat, vagy a közönséget, vagy saját képzeletüket vezeték félre, mert a valóság a maga összetettségében, bonyolultságában, sokrétűségében visszaadhatatlan. A művészt a valóságnak mindig csak egy részletét, lehetőleg jellemző részletét mutatja meg és ez a módszer máris elvonatkoztatás. Nincs tehát még olyan badar művészi irányzat, amely ne hivatkozhatna arra, hogy bőleleletileg minden hőbortra jogosult.

Az alkotás igazsága és szépsége azonban mégis csak attól a mértéktől függ, mellyel az alkotó az elvonatkoztatást igyérbe veszi. A költőtanács az ürben lebeg, mégis talpa alatt van a sodrony. A repülőgépet a láthatatlan levegő tartja fenn. Az elvonással nem mehetünk a végtelenségbe, vagy a képtelenségig, mert légiures térben a repülő is csak holt gép.

A műalkotás nem tűr merev szabályokat és az elvonatkoztatás mértékét sem huzhatjuk kaptafara. Vannak a művészetnek fakirjai is, akik elrívülésükben minden külső támasz nélkül a talaj fölé emelkednek és mégsem állíthatjuk róluk, hogy lebegésükben a valóságtól elszakadtak volna.

Az elvonatkoztatás mértéke roppant ívet ír le, az újságírók nyers beszámolójától egy Woolf Virginia-regény valóságtalan világáig és látszólag semmi eszköz sem áll rendelkezésünkre annak felmérésére, hogy az előttiünk felvő alkotásnak mennyi köze van a valósághoz. Bizuk magunkat ösztöneinkre vagy izlésünkre? Mindkettő gyönges és esendő s mindkettő már csak hosszú gyakorlat után működik kellően.

Minden bíráló és minden komoly olvasó tudja, hogy a művészetben nincs szabály, mert amit ma így nevez a tudós tanár, az holnap szakadozó, kényelmetlen öltözk. És mégis kell valami, ami tévedhetetlen világossággal irányítsa a művek zürzavarában, anélkül, hogy merev mértékegységünk volna. Hiszen a pénz is általában értékek mérője, holott maga is áru és sajátmagának is értéke van, amely egyre változik. A műalkotás mértékét és értékét tehát az összehasonlítás adja ahol az összehasonlított tárgy egyben mértéket szolgáltat például saját mértéke is, ahol a kölcsönös összehasonlításokból előáll valami bizonytalan, de mégis tévedhetetlen eszmény, a művészi érték.

A műalkotás nemcsak elvonás, hanem viszony is. Az a viszony, amelyben a létrehozott mű áll az öt világhoz való leggal. Ez a viszony adja meg a mű sajátos jellegét. Ennek a viszonynak sines törvénye. Minden mű önmagában hordja a viszony felfedezhetőségének és megítélésének szabályait. E viszony megléte nélkül nem beszélhetünk műalkotásról, mint ahogy köldökzsinór nélkül nincs embrió és gyökér nélkül nincs fa. Oly elvonatkoztatás, olyan mű, amely nem áll viszonyban a valósággal, már nem is alkotás, hanem lázalom vagy örület.

Mindezeket felül, vagy méginkább: mindezek alatt ott rejteződik az alkotó művész, aki az elvonatkoztatás műveletét végrehajtja, aki ebben a tevékenységében a külső adottságokból elvont képhez hozzáadja önmagát, jelenét, múltját és törekvését s aki az alkotás pillanatában egész valóját igyekszik feloldani az észrevett és tárgyiasítani akart képen.

A valóságnak művészeti való elvonatkoztatása csak akkor sikerülhet, ha magában az alkotóban fellelhető az ehhez való képesség. A műhöz tehát elsősorban alkotó szükségés. A művész. A tehetség. A lángész.

Brazov-Brassó.

Szemier Ferenc

Körösi Csoma Sándor egykori iskolatársának visszaemlékezései a nagy Azsia-kutatóra

Ujfalvy Sándor a 19. századbeli Erdélynek egyik legeredetibb és legérdekesebb embere. „Erdély legöregebb vadása, a letint táblabíró világ egyik legkiválóbb jellemű utolsó mohikánja”, ahogy örökül írták, életét és korát emlékiratokban foglalta össze. Emlékiratában tanultársáról, Körösi Csoma Sándorról is megemlékezik. A világhírű egykori székely diák sorsa, jövője benne volt már fiatalkori jellemében. Megkapóan érdekes az, amit Körösi Csoma Sándorról ír.

Tanuló társaim közül egy kitűnő egyéniséget említek meg: Körösi Csoma Sándort... a későbbi kínai vándort. Uti viszonyságait s halálát az angol lapok tudatták: a pesti tudós társaság gyászbeszédével ünnepele halálát.

En közelről ismerem. 1790-től 1811-ig tanultam vele egy szakosztályban, tehát tizenkét egész év alatt közeli viszonyban álltam vele; azon években pedig, midőn érzés, hajlam és az adott szó még mind ártatlanság és igazság.

Körösi székely katona szegény szülőktől származott: atyja tüzéses korában gyalog kíséré Aiud-Enyedre; az uton egy magyar forintot költött rá: de sohasem többet. Azután. Pár évig szolgálta Vjski Sándor és Elek tanuló mellett. Kilencven tanuló közt már az első évben legerősebb volt. Emlékezőtehetsége szint-oly nagy volt, mint szorgalma: amit olvasott soha sem feledte. Ritkán beszélt, többnyire röviden s mint gyermek is mindig megfontolva: figyelmét legeseké.

Akaratján s indulatján walkodni tudott

ezért ő független volt a szó szoros értelmében. Iskolájéveit is megróvás és büntetés nélkül járta le, mivel sok van mondván, mert a szoros szabályokat akkor mind megtartani, főleg a durva deák személyeit eltalálni... nem kis feladat vala.

Néha megkérdezte, a tanítót megakasztotta a tudományos értekezéseivel zavarodásba hozta.

Hazuról néha székelypogácsát kapott, nem költötte el, hanem feldarabolva pénzen eladta. Pénze mindig volt mi gyakran kölcsönöztünk tőle, ő soha senkitől. De szigorúan megbírált előbb, akinek pénzt hiteltezett, ha meg volt győződve, hogy pontosan fizet és korhelységre nem fordítja, mert akkor kérélehetetlen vala. Jó gazdaságát szép eredmény koszoruzta, mert az iskolából ötezer forintot vitt ki magával; hogy erős akarat előtt minden, még a szegénység is

lyebb tárgy sem kerülte ki. Termete közepes, zömök-vállas, izmai, csontjai kemények, mindnyájunk közt a legöregebb, arca szabatos szép idomu és férfias; nézése mélyedt, jelentékeny, hajlgatag. Rendszerint eledele colegyomi cipő-gyümölcs, turó vagy öntött saláta. Hussal ritkán, nyajánksággal vagy hevítő itallal soha sem élt. A víz italtól napokig eltartóztatta magát. „Nekem sokan parancsolnak — mondá — hadd parancsolhassak én is gyomromnak. Ti is tehetnétek, de nincs akaratok”. „Rendesen a kopasz földön vagy deszkapadlózatn halt. Beteg soha, még kornyadozó sem volt. Egykedvű, se vigabó se komorabb. Nagy kedv, bu, harag, bosszu, félelem vagy csak megrebbenés is, szolgáltság vagy elhietség... szóval az indulatoknak bármilyen neme arcán vagy taglejtéseiben soha sem volt látható. Laptá, czigte vagy más gyermekj játéokban nem vett részt, de az ügyesebb játékokat nagyon helyeslé. Uszás s birkozásban nagy részt vett és mindnyájunkat felülmúlt. A szerencsejátékokat bolondságnak nevezte, gyűlölte... Énekelni, táncolni vagy csak ugrálni is sohasem láttam, de a jó táncost gyönyörűséggel nézte. Tanulás vagy foglalatosság nélkül bár pillanatig sem volt. Mint szolgagyerek a szobát kiséprette, s a szemetet a kijelölt dombra vivén, ezalatt is szorgalommal tanult: tanítónk pedig ilyenkor az ablakhoz szőlítván, feddő hangon figyelmeztetett, hogy a szolgálfiu ami kevés időt kötelessége megenged tanulásra s nem ledérségre fordítja, mi pedig drága időnket elveszejtjük.

meghajol és független állást szerez.

Gondolkodó, mély eszű: de sebes fetaláló eszű nem volt, akibe ilyet jsmert, respektálta. Elcet, fufangos szokat mosolyogva hallgatott, de ő soha nem mondott. Öltözetére kevés gondot fordított, de rongyos vagy piszkos sem volt; inge-nyakkendője mindig tiszta. Tébe, nyárba egyformán posztó gunyát viselt. A legnagyobb hőségben sohasem izzadt, csikorgó hidegben sohasem fagyott. Ily lángész, erős jellem és testi erő tulnyomósága mellett is elhigett, vagy felsőbbségét mással éreztető nem volt. A tanároknak kiválasztottjuk volt. Mindezt jól tudá, de egykedvűleg vette ezt is, mint minden egyébét. Jövőről nagy szerű jóslatok szármáltak: vitez hadvezér: nagy államférfiu, hazájának, nemzetének dísze leend, stb.

1816-ik évben a Göttingai Egyetembe utazván,

Bécsben meglátogatott. Östve a számára készített ágy mellett a padlózatra teríté uti köpenyét s nadrágját feje alá téve hosszu nyult rajta. Ellenvetéseimre azt felelé, hogy hosszu ut áll előtte, szoktatni kell a rossz testet nélkülözéshez mert a test hálálán s minden kényeztetést megbosszul.

Mintegy pár év múlva jött vissza Göttingából, de szokása ellen kedvetlen hangulatban. Göttingában Kanyaró nevű földije 100 darab aranyat vett fel tőle, szentül megígérve, hogy Bécsből pontosan megküldi, de félve már, hogy semmit sem tud róla s ha Eichorn göttingai tanár 30 aranyat nem kölcsönöz neki, le sem utazhatik... a pénz még hadján, de mindig ösztinteséget szinlet s utóbb így rászedni: iskolás pajtástól s főleg földitől ily gyalázatosan lefőzetni, annyira kedélyemre hatott, hogy vastag hypocondriát kaptam s csakis az Eichorn lelkis felrázására lehettem képes kiocsudni. Érzem, hogy a sebet végig viendem magammal”.

En komolyan szólítam meg s rossz bajnoknak nevezem, ki egy kardvágásért akár mily fájdalmasan hatott légyen is az melljére, vonakodnék többé jó ügy mellett harcolni. Kérdém azután, hogy a Göttingal tudományos aknába mi nemes éreket zsákmányolt ki? ... Reménységem fölött” mondá, „zsidó exege-sist. fűleg az arab s török nyelvet, mik tervemnek fő-tényezője”...

Es ekkor pendité meg előttem legelőször keleti utj tervét, de amit én akkor a megcsalás szülte vastag vének tulajdoníték.

Kanyaró Dani ekkor Tarnaveni-Dicső Szent Mártonban egyhitű (unitárius) lelkész volt, de szegény és Körösi a száz aranyát már elveszettek tartá: de a nagy tekintélyű Eichorn az angol követségénel zörgött érte, a bécsi kormány pedig mellőzve a falusi szegény lelkészt, az Erdélyi Egyhívők Egyház fotánácsán rendelte el a 100 aranyat rögtön felvétetni. Az pedig szük pénztárából kielégíté Körösit és ez Eichorn-t.

1820-ik év utolján romladéki lakomban bucsu venni meglátogatott. Békételen és szavaiban némi dacoló modort váltott. Közlem vele észrevételeimet: fej-tét rázva busan mondá:

„Sietnem kell e földelő

hol még az érettebb emberek is tele vannak előitéle-tekkel. Megtámadtak mindenfelől, hogy uti tervem-mel hagyjak fel, mert kivihtetlen s hogy eszelősség szülleménye. Es én keblemben fiatal éveim óta táplált vágyaimat értek feláldozzam: a mire tizenhárom élő s holt nyelvet szereztem meg: mire anyni nélkülvés és sanyargatással készítém el testemet: soká viaskodám balitéletjeik ellen s utóbb békéttérem rovásán végződött”... „Igy nem jó!... mondám... Göttingából elcsüggedve, most még hazából békételen hangulatban indulsz ki: e két szó régen nem létezett szótáradban s én azt javasolom, hogy rögtön töröld ki, mert ezental nagyobb szükséged lesz békéttéresre, mint nekem, vagy másnak.”

Nem felelt, de arca földerült s jobbomat hévvel rázá meg: a bucsuvételkor lelkesedve volt, ahogy sohasem láttam az előtt. „Barátom! a nagy kérdés megoldása... elődeink ősi lakhelyét fölfedezni... az én feladatommá vált. A nagy célnak megfelelő lesz egykor jutalmam. Elj boldogul barátom és leszel is, mert könnyű véredet kevés boldogítja...” és szokása ellenére francia hévvel borult nyakamba, mit azelőtt sohasem tett.

Ez volt véle utolsó találkozásom.

IMPRUMUTOKRÓL!

Ohmányokról
Iratokról és
Számokról

FOTOKÓPIA

eredeti nagyságban,
kicsinyítve
vagy nagyítva

TELEFON
34-30

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE

fényképészeti műtermében

TIMISOARA I, PIATA LIBERTATII 4

SZÖVETKEZETI ÉLET

Romániában az elmúlt év elején 7516 elsőfoku szövetkezet működött

A szövetkezeti életben a vezetőszerpet a hitelszövetkezetek foglalják el

A Curierul Cooperator című román szövetkezeti folyóirat egyik legutóbbi számában cikket közölt a romániai szövetkezeti helyzetről az 1941 év kezdetén. 1941 év elején Romániában 7516 elsőfoku szövetkezet működött, amelyek közül 6394 román, míg 582 kisebbségi szövetkezet volt. A román szövetkezetek közül hitelszövetkezet volt 3986, fogyasztási szövetkezet 1205, ellátó szövetkezet 538, fakitermelő szövetkezet 384, tejfeldolgozó szövetkezet 29, hőerősítő szövetkezet 24, halászati szövetkezet 35, földvásárló szövetkezet 328, földbérleti szövetkezet 98 és különféle más szövetkezet 307. A kisebbségi szövetkezetek közül hitelszövetkezet volt 321, fogyasztási szövetkezet 109, ellátó szövetkezet 116, tejfeldolgozó szövetkezet 12 és különféle más szövetkezet 24. A román szövetkezet kötelekébe belépett tagok száma egy millió 43.763 volt, amelyek közül a hitelszövetkezet kötelekébe 844.984 tag tartozott. A kisebbségi szövetkezetek tagjainak száma 107.231 volt. A román szövetkezetek vagyoni helyzete mintegy hét milliárd 585 millió 323.000 leit képviselt.

Romániai szövetkezeti életében a vezető szerepet, mint kiténik a hitelszövetkezetek foglalják el,

ami természetes következménye annak, hogy az okmányosságban a hitelszövetkezeti szervezkedés indította meg a szövetkezeti mozgalmat. A kisebbségi szövetkezetek vagyoni helyzete 1941 év elején megközelítette az 503 millió leit, amiből 373 millió, vagyis közel hetvenöt százaléka hitelszövetkezetekhez tartozott, míg a fennmaradó huszonöt százaléka, vagyis 129 millió le a más szövetkezeti csoportokhoz. A negyvenkilenc román szövetkezeti szövetség összvagyon a négy milliárd 177 millió le volt, a három kisebbségi szövetség vagyona 140 millió leit tett ki.

Besszarábiában és Bukovinában a szövetkezeti munka nyomban a tartományok visszafoglalása után újból megindult. Ez év áprilisában a Besszarábiában és Bukovinában az újból munkába állított, vagy újonnan alakított szövetkezetek száma elérte a kilencszázötvenháromat. Megkezdte a működését kilenc szövetkezeti szövetség is, amelyek a hozzájuk tartozó szövetkezetekkel karöltve nagy szolgálatot tettek és megkönnyítették eme országrészek áruellátási és terményfelvásárló munkáját és így a megbénult gazdasági vérkeringés a szövetkezeti hálózat segítségével rövid időn belül helyreállt.

gyelmi bizottság hatáskörébe tartozik vizsgálatot tartani és szükség esetében az olyan kisebb szabálytalanságokat büntetni, amelyek a szövetkezet alapszabályai és ügyrendje ellen vétnek.

Szövetkezeti lexikon:

A szövetkezet tisztviselői

A szövetkezet mindennapi ügyeinek elintézését, üzletmenetének lebonyolítását, a szövetkezet tisztviselői, alkalmazottai végzik, akik munkájukért bar szerény mértékkel mérve, de díjazásban részesülnek. A szövetkezet tisztviselőit az igazgatóság nevezi ki. Az ügyvezető intézi a szövetkezet üzleti, üzemi, intézeti ügyeit. Gondoskodik a szükséges felszerelésnyersanyag, árukészlet beszerzéséről, irányítja annak feldolgozását, értékesítését, elosztását. Munkája megkönnyítése végett vezeti az üzemi, vagy más segédkönyvet. A könyvelő vezeti a kereskedelmi és szövetkezeti törvény által előírt különböző kötelező üzleti könyveket. Elkészíti a szövetkezet mérlegét, eredményszámláját és azt a bizonyított okmányokkal, aláírásával ellátva az igazgatóság elé terjeszti. A szövetkezet, törvény szerint, ha a szövetkezet felmérésénél nagyobb üzletrésztőlkevel rendelkezik, akkor a könyvelő szövetkezeti könyvelő iskolát, kereskedelmi szakiskolát végzett egyén lehet, aki a szövetkezeti könyvelők karának tagja. A pénztáros kezeli a szövetkezet pénztárát, átveszi az összes pénzbefizetéseket és eszközi a kiadásokat. Mindennemű be- és kifizetést csak írott okmány eljében teljesíthet, amelyet előzőleg a szövetkezet elnöke jóváhagyásával látott el. Vezeti a pénztárkönyvet és kárlítja a bevételi és kifizetési nyugtatomböket. Az üzletvezető végzi a szövetkezet elárulási helyiségében, az üzletben az áru árusítását, elosztását. Kereskedelmi dolgokban, árukezelésben eladásban jártas szakembernek kell lennie. Az üzletvezető szerződéssel lép a szövetkezet szolgálatába, fizetését az üzleti forgalom meghatározott százalékán képezi. A kezelésére jizott árukészlet biztosítékképpen óvadékká, biztosítékká kell bírnia. A váltótárcakezelő kezeli a szövetkezet váltóit és összes értékpapírjait. Vezeti a szövetkezet váltóönylvántartási könyveit.

A fentiekben kívül még más tisztviselői is lehetnek a szövetkezeteknek. A szövetkezet ügymenetét meg kívánja, hogy a tisztviselők munkájukat lelkiismeretesen, megbízhatóan és pontosan végezzék.

A SZÖVETKEZÉS július elsején számában az 1844—1942 című vezetőcikkekben a szövetkezeti mozgalom diadalmos térhódításának megünnepelésével kapcsolatban a gyermekek szövetkezeti nevelésének fontosságára utal. Mihályi Elemér ügyvezető az üzletrészekről írt cikket. A Péter és Pál népe után című cikk az aratásról emlékezik meg. Egy másik cikk a tervgazdaság fogalmait magyarázza. A Szövetkezeti csatlád vezetőcikkét „Szövetkezeti jövődö címen gróf Haller István, a Hangya Szövetség elnöke írta. Unnapi megemlékezés a szövetkezeti mozgalomról, Fekete György tárcája, Gillich Fülöpnek a napközi gyermekotthonokról írt riportja, Móra Ferenc elbeszélése. Egy anya naplója, Erő-egészség rovat, Gyermekvilág, a szövetkező leányok rovata, képes hirdető, a gabonaratásról írt cikk szövetkezeti hírek és beszámolók, valamint hivatalos közlemények teszik teljessé a szövetkezeti lap legújabb számát.

A Te boltodban vásárolsz ugye? Hangya-testvér!

„Furnica-Hangya”

Fogyasztási Szövetkezet Timisoara II., Pfa Traian 8
Üzletrész-jegyzés ugyanott!

ISKOLASZÖVETKEZETEK

A közgyűlés, igazgatóság és felügyelőbizottság feladata

(Folytatás)

Az iskolaszövetkezetnek is, mint minden szövetkezetnek legfőbb intéző szerve a közgyűlés. Az évi rendes közgyűlést az iskolaszövetkezet évenként egyszer, az iskolai év végén tartja és ez egyben a szövetkezet évi zárása is. Évközben többször is rendkívüli közgyűlés tartandó a szövetkezetet érintő kérdések megtárgyalása végett. Az évi rendes közgyűlést az iskolaszövetkezet elnöke hívja egybe és arra meghívást nyerne az iskola igazgatóságán és tantestületén kívül az iskola összes előjárói, pártolói, a tanulók szülei és az iskola végzett, volt tanulói. A közgyűlést a vezető tanár vagy tanító kellőképpen előkészíti, de annak teljes levezetését a tanulókra bizza. Így az iskolaszövetkezet elnöke közzönti a megjelenteket és a gyűlést megnyitja. Az elnök, vagy valamelyik igazgatósági tag jelentést tesz a szövetkezet évi működéséről és megteszi jelentését a felügyelőbizottságnak. A tisztviselők egyenként könyveikből készült kivonata alapján tesznek jelentést ügykörük elért eredményéről, a könyveit viszont részletesen smerteti; a

szövetkezet évi mérlegét. A közgyűlés határoz az üzleti felesleg felosztásáról, az osztalék és vásárlási visszatérítés kifizetéséről. Elbucsiatják a végzett és az iskolából immár távozó szövetkezeti tagtársait, majd végül megválasztják a következő évre az iskolaszövetkezet vezetőségét. A közgyűlés egy-egy szövetkezeti szellemi vers ének, a megjelent személyiségeknek az ifjusághoz intézett szavai valóban bensőséges ifjusági ünneppé tehetik. Az iskolai és szövetkezeti év megnyitása rendkívüli közgyűléssel kezdődik és ez egyben jelentet ad az újonnan felvett munkának. Utána nyomban az igazgatóság is megtartja az összes tanulók előtt első igazgatósági ülését, megválasztja a tisztviselőket, fejveszi az új tagokat új munkatervet állít fel és időnként rendkívüli közgyűlés keretében beszámol azoknak megvalósításáról. A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni és vitás kérdésekben, választások esetén szavazásnak van helye. Az iskolaszövetkezetek közgyűlése határozottan nevelő értékkel bírnak.

Az iskolaszövetkezet tulajdonképpen vezetőségét elsősorban kijene tagból álló, a közgyűlés által egy évi időtartamra megválasztott igazgatóság képezi. Az igazgatóság a maga köréből az arra legérdemesebb utolsó éves tanuló megválasztja a szövetkezet elnökének úgy miként azt a vezető tanító, vagy tanár rendszer az igazgatóságnak tanácsolja. Az igazgatóság nevezi ki a tagok sorából a szövetkezet tisztviselőit és szemeli kisérj munkájukat.

Az igazgatóság működésének, a tisztviselők munkájának és a szövetkezet egész ügymenetének állandó ellenőrzésére választja a közgyűlés a felügyelőbizottságot, amely három rendes és három állandó pótfelügyelőbizottsági tagból áll. Ök legalább havonta egyszer felülvizsgálják az üzletvezetők elszámolását, a pénztárkezelést, a könyvelő munkáját és minderről értesítik a szövetkezet igazgatóságát és vezető tanárát.

A szövetkezeti élet fegyelmének erősítése céljából egyes iskolaszövetkezeteknél szokásos a közgyűlés által a tagok sorából, de mindenkor a tantestület által erre jelölt példás magaviseletű felső osztályos tanulók közül fegyelmi bizottság választása. A fe-

„CORVIN” Hitelszövetkezet!

Tagjainak, betéteseinek lenni, népi kötelesség!

Még ma iratkozz be!

Készpénzed pedig betétképpen kamatra a „Corvin” Hitelszövetkezetnél helyezd el! Gondold arra, hogy a te tagjadból és betéteiből — ami a neked jövedelmez is — támogatjuk olesó kölcsönnel tagtestvéreidet ma engem, holnap esetleg már téged is. „Corvin” tagja nincs elhagya va megszokult helyzetében! Gondold jövőre és takarékoskod! Irgielvéteit és beiratási helyek: Hétköznap d. e. 9-13 óra között Magyar Házban levő irodában. Vasárnap d. e. 10-12 óra között. I. kerületben Piata Traian-téren, Nenadovics házban, Gradiel-trafik. III. kerületben Kiefer, volt Novotny-vendéglő. IV. ker. ben Povatz, volt Potyeny-vendéglő. V. kerületben (Mehala), Bulevard Hasdeu 16 szám.

Legkisebb tagsági díj 1000 lei (2 drb. üzletrezi) fizethető részletekben is és hetenként is, 10 hét alatt, beiratási díj 5 lei üzletrészzenként

de ne annyit érsz, amennyit érte teljesítesz

G Y E R M E K V I L Á G

„Viszontlátásra!”

Bucszás a tanteremtől.
Felvirágozva a tábla.
Ráírta egy pöttöm gyerek
Nagy betűkkel: „Isten veled.
A boldog viszontlátásra.

Bucszatok szeretettét
Tanév végén új tanévig
Szívetek hálás imája
Tanítókért Egbe szállva
Istenáldást esdjen nékik.

(Sz—v)

Mici tükre

Mici nem kapott új ruhát a záróünnepélyre és édesanyja azt sem engedte meg, hogy haját kigondorjttesse a fodrásznál.

— Ilyenre nincs pénzünk, mikor ennaivalóra is nehezen van!

Mici elkéservedve állt a tükör elé. Szánahaju, kinőtt ruhás, egyszerű kislány nézett rá vissza. A hiu kislány majdnem sírt.

— Pedig milyen más lehetnék — tört ki belőle a panasza.

És ime! — senkit sem lát, de hangot hall.

— Igazad van, milyen más is lehetnél, figyelj kislány, előtt egymást követték a különböző képek, csak a tükört!

Elhangzottak a szavak és a tükörben az elámuló látta magát rongyokban, piszkosan. Majd látta magát puposan nyomorékon. Ismét a saját képe jelent meg — meztláb cigányosan mint a purdék. És azután a tükörképe a saját arcát mutatta, de agyonmarva himjőtől — majd újra eltorzulva, elferdült szájjal, erutító daganattal. — Szörnyű képek voltak... és a rémületben félig megdermedt kislány megint hallotta a hangot.

— Látod ilyen is lehetnél!

Ezzel a csodás tükörképek ejtettek és Mici úgy látta magát, mint rendesen. Szemből kitértek most már a hála könnyei és térdre borult.

— Köszönöm Istenem, hogy ilyen vagyok... köszöröm, hogy ilyen tiszta ruháskám lehet... köszönöm neked és drága szüleimnek.

Ettől kezdve Mici sosem elégedetlenkedett többé. Mert most már nem arra gondolt, hogy lehetne jobb is, hanem, hogy — lehetne sokkal rosszabbul is, rosszabbul is.

A kormos lábós

— Gizi, mosogass el szépen, hozd rendbe a konyhát — adta ki édesanyja a parancsot.

A kislány szótfogadott de a maga módján. Csak úgy „felszínre”, ahogy törölgetni is szokott, az asztal lapját szép fényesre, de a lábakat porosan hagyja.

Most is így tett. A kormos lábost lust volt leserölni; zsupsz, belökte a konyhaszékere ny alá, az edényeket pedig berakta a szekrénybe. Így szemre jó volt minden.

Akkor érkezett meg vidékről a keresztmama. Persze volt nagy öröm. Édesanyja dicsőkedni akart.

— Az én kis Gizikém csinált már itt rendet! kislányával s a konyhába vezette.

— Milyen szép — mondta a keresztmama és kivett egy ezüst 250 lejest, hogy jutalmul keresztlányának adta. De leejtette és a pénzdarab begurult a konyhaszékere ny alá.

Gizi megjéjt, le akart kuporodni, hogy kikaparja, de a keresztmama lefogta.

— Várj, majd én az ernyőmmel! — mert még ahogy jött, kezében volt ernyő.

És megelőzve Gizit, már a szekrény alá is nyult veje és — kipiszkálta onnan a kormos, zsiros lábost!

Ez volt aztán a nagy szégyen. Anyukának is. Gizi pedig a föld alá szeretett volna süllyedni. Így jár ak, aki csak látszatra dolgozik... Így van ez a lelki életünkkel is. Ha külsőleg jónak és buzgónak is mutatkozunk, de lelkünk kormos, Jézuska látja és mi megszégyenülünk előtte.

BÚCSÚ AZ ISKOLÁTÓL

A fiúk megkapták a bizonyítványt és akik végleg kimaradtak, külön kis búcsuünnepélyt rendeztek. A táblára ráírták:

— Isten veled, iskola.

Azután az első tanuló szép beszédet vágott ki, amit az egyik tanító ur írt meg neki, és egy másik tanuló gyönyörű verset szavalt. És akkor különös dolog történt. Egyszerre csak kiugrott a padból Varga Pista, a nagy kópé, akivel mindig annyi baj volt az iskolában. Nem szeretett se tanulni, se figyelni, pajkoskodott és az utolsó tanévben mindig mondogatta:

— Na, nem tart már sokáig! Bukfencezve, fütyülve hagyom majd ott az iskolát és még látni se akarom többé ezt a csunya sárga házat.

És most Pista egészen sápadt. Nincs kedve se bukfenchez, se fütyüléshez inkább a könnyeivel küzd. Mintha most egyszerre mindent másképp látna... A tanterem kedves kis otthon; a tábla, a térkép, a földgömb csupa jó barát, akik segítettek... Istenem, hiszen meg se tudna mozdulni az életben, ha nem tanították volna meg számolni az életben, ha nem tanították volna meg számolni, olvasni, földrajzot, történelmet, természetrajzt ismerni... Most, hogy munkába adják, érzik, milyen jó volna mindebből még többet is tudni... Milyen jó volna télen ülni a fűtött teremben, hallgatni a szép magyarázatokat, és a drága jó tanító ur... Vele mindig lehetett beszélgetni, tanácsért hozzá mehettek, mert hát a szegény szülők kora reggeltől késő estig munkában vannak és nem érne rá beszélgetni. Azután a szép iskolai ünnepsé-

gek, az ének, a torna, Istenem, mindezekben már ne legyen része?

Igy történt, hogy Pista kiugrott a padból és fojtott hangon szólt:

— Tanító ur kérem szépen... Tessék megbocsátani, hogy rossz és lusta voltam... Most már nagyon sajnálom... És köszönöm szépen a jóságát, fáradságát... És kérem szépen, tessék megengedni, hogyha ki is maradok, azért bejárhassak néha én is az ünnepélyekre... és... és a tanító urhoz is tanácsot kérni... és...

Elakadt, nyelt egy nagyot...

— És... és tessék megengedni, hogy letérüljem a tábláról azt, hogy „Isten veled” és helyre irjam: „viszontlátásra” mert nem akarok egészen elbucszni az iskolától...

Többet nem tudott szólni — szégyen ide, szégyen oda — elpityeredett.

De mégsem volt szégyen, egy fiu sem nevetett, inkább nagyon komolyan hallgattak és a tanító urnak is könnybeborult a szeme.

Odament Pjstához és megölelte.

— Köszönöm, fiam. Ez volt a búcsuünnepségünk legszebb beszéde, amit te mondtál. Igazad van, javítsd ki a táblán azt a mondatot. Nem búcsuzunk el végleg, a volt iskolások is együttmaradnak az iskolával... Ird oda:

— A viszontlátásra!

A HŐS PETIKE

Írta: Lukáts Erzsébet (Bodo-Bodófalva)

Egyszer a kis Peti
Mit gondolt magában?
Hogy ő bir széjjelben
A szép nagyvilágban.
Ugy tervezte, elmegy
Bergengóciába,
Törpék, óriások
Mesés országába.

Megverekszik ő majd
A boszorkányhaddal!
Élet halál harcot
Viv a sárkányokkal!...
S ugy, amint gondolta,
Meg is cselekedte,
Volt egy tarisznyája,
A nyakába vette.

Isten veled, zöld rét,
Fatornyos fahuszkám...
Mire viszont látlak,
Nagy ur leszek talán!
És nekivágot a
Falu határának,
A határba vivő
Poros országutnak.

S ahol jön, ahol jön
Egy nagy lompos ordas.
Petike megszeppeen...
„Mit akar a farkas?”
— Akit talál, felfal!
Igy hallotta egyszer
Peti a bátyjától
S továbbmenni nem mer.

És ahogy ez neki
Most észbe jutott,
Peti elfelejtett
Minden más kalandot.
III a berek, nádák,
Futott haza, vissza,
„Jaj, megesz a farkas!”
Kiáltotta síro.

Rohant az utcára
Peti édesanyja
A síró gyermekét
Karjaiba kapta.
— Csillapodj, kisfiam,
Vigasztalón így szólt —
Hiszen csak a szomszéd
Bodri kutyája volt!...

Hajnalka, délke, estike...

Mind a három kedves, szép virág.

A keleti égbolton még föl se tűnt a virradat, a hajnalka már kinyitja kehét. Mire a háznép talpra áll, a hajnalka már rég fölébredt. A kerítésre, gyámvesszőre, vagy az ablak s a tornác előtt kifeszített zsinórra fölfutott szárán szivalaku nagy levelei vannak. Ezek közül kandikálnak ki töleseralaku, bársonyos virágai. Az egyik halvány, a másik sötétebb rózsaszínű, pirosas, vagy sokféle árnyalatu kékeslila. Mosolyogva köszöntik az ébredő házat: Jó reggelt, jó reggelt!

Amint emelkedik a nap s mindmelegebb sugarakat lövel a földre, a hajnalka elbágyad és becsukja kehét: elalszik.

Az ahogy elaludt, a forró napsugár fölkelte a délkét. Virágai a nap felé fordulnak s élvezettel fűrdnek a forró napsugárban. A ház fala mellé szokták ültetni, de nem a csepegő alá, mert itt a tetőről lecsorgó víz kimossa a gyökerét. Szokták a kerítés tövébe is ültetni. Nem kényes virág s ha a legsovány-

nyabb homokos-kavicsos talajba ültetjük is, gazdag virágzással hálálja meg. Vöröses, husos szára elterül a földön, levelei olyanok, mint egy-egy zöld hernyó. Ezért nevezik néhol kukac virág-nak is. Másutt meg portulácska, vagy porcsinrózsa a neve.

Mikor lefelé száll a nap s bágyadnak sugarai, a délke hunyorgatni kezd, álmosodik s majd az egyik, majd a másik virágkelyhecske húzódik össze. Pedig még a tyukok sem tértek nyugovóra.

Mikor a nap már bucsuzik a földtől s eltűnik a nyugoti égen, ébred az alkonyat virága: az estike. Félméter magas bokrán felnyitják kelyhüket a sárga, pirosszínű virágok. Ha besötétedett s rájuk száll a gyenge harmat, a kelyhecskék kellemes, finom illattal lehelnek. Mivelhogy este virágozik, néhol „lusta kisasszony”-nak nevezik. Az estike sem kényes virág, jó neki a kerítés tövében is, ott is szépen virít.

Ahol ez a három virág megvan, ott minden napszakban viruló pompában gyönyörködik a ház népe.

SPORTTESEMÉNYEK

A vasárnapi országos labdarugó műsor

A labdarugó műsor mai kiemelkedő eseményei Bucurestiben vannak, ahol hármas mérkőzés keretében külföldi csapat, a zágrábi Gradjansky méri össze erejét a legjobb formában levő román csapattal, a Rapid FC-vel. A kísérő műsor is igen jó, mert a nemzetközi mérkőzés előtt két háborus-bajnoki küzdelem is eldöntésre kerül, ezek a Venus—Universitatea és az Unirea-Tricolor—FC Craiova találkozók.

A Háborus-Bajnokság további országos műsora: Braşov—Brassóban: ACFR—Sportul Studentesc. Galatiban: Gloria CFR—Carmen, Ploesziben: FC Ploesti—CFR Turnu Severin.

A CHINEZUL:CAMT RESITA-RESICAN vendégszerepel az ottani SSMR csapatával szemben,

barátságos mérkőzés keretében.

Timişoara-Temesvárott egy Alexandrescu-kupa kerül eldöntésre, a

CFR—RIPENSIA

találkozó, amelyet a Banatul-pályán délután félhét órákor kezdenek. Ezenkívül még kerületi bajnoki mérkőzések is lesznek, amelyek a következők: Vulturii—Chinezul-CAMT II a Vulturii-pályán félhét órákor. Banatul—Juventus a Banatul-pályán félhét órákor. Ugyancsak a kerületi bajnokságért küzd a Metalosport az SSAM együttesével.

AZ ELECTRICA BRADON

a Mica vendége. Ez a barátságos küzdelem is jónak ígérkezik.

A legjobb ideai magyar atlétikai eredmények

Julius elsejéig a magyar atléták ideai legjobb eredményei a következők: 100 m: Csányi UTE és Solymosi DiMAVAG 10.8 mp. — 200 m: Solymosi 22, Csányi 22.5 mp. — 400 m: Marosi (Testvériség) 50.1, Polgár BBTE 50.3. — 800 m: Marosi 1:55.5, Hires UTE 1:56.6. — 1500 m: Szabó MAC 3:57, Iglói MAC 4:00.6. — 3000 m: Németh MAC 8:41.4, Szilágyi BBTE 8:44.6. — 5000 m: Németh 14:58.4, Farkas (Testv.) 15:16.2. — 10.000 m: Kelen BBTE 31:09.6, Szilágyi BBTE 31:58. — 110 m gát: Kiss TSE 15.5, Hidas BBTE 15.6. — 400 m gát: Kiss 56 mp, Polgár BBTE 56.6. — 3000 m akadály: Szilágyi 9:33.6, Farkas 9:35.6. — Magasugrás: Madas MAFC 180, Szánthó KISK 180 cm. — Távolugrás: Levente PEAC 722, Csányi UTE 716 cm. — Rudugrás: Kovács TSE 380, Zsuffka MAC 380 cm. — Hármastugrás: Dusnoki MAC 14.01, Vermes II BBTE 13.65 m. — Súlylökés: Horváth DiMAVAG 14.61, Németh BSZKRT 14.46 m. — Diszkoszvetés: Horváth 48.59, Remecz MCSE 46.72 m. — Gerelyhajítás: Várszegi MAC 70.73 m, Csányi BEAC 64.63 m. — Kalapácsvetés: Németh MAC 51.63, Biró KAC 48.40 m.

Sport hírek mindenfelől

Dániában a minap olyan labdarugó mérkőzést játszottak, amelyen az egyik csapat valamennyi játékosa pap. Az Aalborgban lejátszott mérkőzésen a papok ellenfele egy ujságírókból összeállított csapat volt.

A bolgár ifjúsági szervezet válogatott sportolói több sportágban versenysorozatban mérik össze erejüket Budapesten a magyar ifjúsági szervezet sportolóival.

Az olasz középsúlyú ökölvívóbajnokságot folyó küzdelemben Palmarini óriási meglepetésre legyőzte Casadeit, aki ezzel elvesztette bajnoki címét.

Szabadkán a magyar országos vidéki bajnokságokért küzdenek a vidéki atléták. A budapesti elsőosztályú versenyzők pedig a BSZKRT versenyen vesznek részt. Az ezen a két versenyen látott formák alapján állítják össze a válogatott atléta-keretet. A hölgyatléták válogató versenyen vesznek részt és ezzel készülnek a jövő vasárnapi olasz—magyar mérkőzésre.

KÖZGAZDASÁG

Megalakult a mezőgazdasági akadémia a megszűnt mezőgazdasági egyesület helyett

Bucurestiből jelenti a Rádor: Pénteken délelőtt tizenegy órákor a földművelésügyi miniszteriumban tartották meg a mezőgazdasági akadémia alakuló közgyűlését. Az ülésen Pana Aurelian miniszter elnököt és azon a gazdasági élet számos előkelősége megjelent. Pana Aurelian miniszter a közgyűlés megnyitása után utalt arra, hogy a nemzeti mezőgazdasági egyesület 1941 május 19-én a közgyűlés határozata értelmében megszüntette működését de ugyan akkor kifejezésre jutott az a kívánság, hogy alapítsanak mezőgazdasági akadémiát. A földművelésügyi miniszterium eme kívánság alapján elkészítette az alapszabályokat, amelyeket jóváhagyás céljából az államvezető elé terjesztettek. Ugyanakkor az államvezető elé terjesztették az akadémia negyvenhét alapító tagjának névsorát is. Mjutan megállapították, hogy az alapító tagok közül harminckilenc megjelent a közgyűlésen, sor került az akadémia vezetőségének megválasztására.

A megjelentek nevében Camarasescu I. szöveget fel és köszönetét fejezte ki az államvezetőnek és a

földművelésügyi miniszternek az akadémia alapításával kapcsolatban megnyilvánult figyelemért. Indítványozta, hogy az alapító tagok közé vegyék fel Pana Aurelian minisztert is.

A földművelésügyi miniszter köszönetet mond az indítványért, de kérte, hogy a törvényes előírásokat tartsák be.

Az akadémia elnökévé Garoflidet választották meg, míg a három alelnöki tisztség közül kettőt Ionescu-Sisesti tanárral és Ciuca Alexandruval töltötték be. A választás után Pana Aurelian miniszter megalakultnak jelentette ki a mezőgazdasági akadémiát. A közgyűlés azután hódoló iratot intézett Őfelsége I. Mihai királyhoz és üdvözlő iratot küldött Antonescu Mihai helyettes miniszterelnöknek.

A akadémia tagjai azután megalakították a szakosztályokat. A növénykultúra szakosztály első tagjává Pana Aurelian minisztert választották meg, akinek személyével kapcsolatban az az egyhangú kívánság is felmerült, hogy vele töltsék be az akadémia üresedésben maradt alelnöki tisztségét.

Sirkeresztek mint nyersanyagforrás. Az acélelőállításához szükséges ócskavasban való hiány, melynek következtében Angliában már különböző acélműveknek be kellett üzemüket szüntetniök, illetőleg az ebből a kényszerhelyzetből kifolyólag szükségessé vált élénk propagandahadjárat oda vezetett, hogy sok helyütt már a sirkövek vasfoglalatainak összegyűjtésére is sor került. A londoni Daily Express ezzel kapcsolatban nemrég keserű szavakkal panaszkolta fel a különböző temetőkből végrehajtott rombolásokat. Sok esetben a hozzátartozók beleegyezésének kikérése nélkül egyszerűen szétverték a sirköveket, csak hogy hozzáférhessenek az építésközhöz használt vasrészekhez.

CORSO premier mozgó Arad Tel. 23-64

Egyedüli mozgó nyitott tetővel

Ma, 5, 7:30 és 9:30 órákor
3-kor 30 leies helyárak

PAGO PAGO

Az elveszett paradicsom.

PAGO PAGO

A szerelem hazája.

PAGO PAGO

A gyönyörök szigete

PAGO PAGO

Az örömök földje.

A főszerepben:

Victor Mc. Laglen, Frances Farmer,
Olympe Bradna, John Hall

Alkatbőrököt be kell szolgáltatni. A fronton harcoló egységek téli felszerelésének elkészítése érdekében felhívják a bárány, juh és csikóbőrök tulajdonosait, hogy a bőrököt, bármilyen állapotban is vannak, haladéktalanul adják le a legközelebbi bőrgyűjtő központnak, ahol megkapják az ellenértéket. Mindazok akik a felhívásnak nem tesznek eleget, a szabotázs megakadályozására vonatkozó törvény értelmében büntetésben részesülnek.

Ócskavasgyűjtés az Egyesült Államokban is. Nelsor amerikai termelésügyi miniszter a szenátusnak a háborus gazdasági program tanulmányozására alakított bizottsága előtt kijelentette, hogy angol mintára Amerikában is rövidesen megszervezik az ócskavasgyűjtés nemzeti mozgalmát. A gyűjtés folyamán a cégtáblákra, kerítésekre és ércszobrokra is sor kerül. A vas- és acéllátás nehéz helyzete ére jellemző, hogy a kormány ugyanakkor a mezőgazdasági gépipar vas- és acélrészesedését is kénytelen volt a múlt évi fogyasztás 83 százalékára csökkenteni, annak ellenére, hogy ez az intézkedés nyilvánvaló ellenmondásban van a mezőgazdasági termelés kiterjesztését célzó programmal.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengó 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

JULIUS 15.

Ezen a napon kezdődik Timişoara-Temesvárott a motorkerékpárok és autobusok felülvizsgálása. Zsidó alkalmazottak munkavállalási engedélyének meghosszabbítása iránti kérvények benyújtási határideje.

JULIUS 20

A kereskedők, gyárosok és iparosok számára engedélyezett és kereskedelmi könyveik rendbehozására engedélyezett határidő lejár.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, július 12-én Aradon a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Omescu (Regina Maria-ut) és Anghel (Catedralai-tér).

Hétfőn, július 13-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak ügyeletes szolgálót: Strelkovszki (Avram Iancu-tér) és Danciu (Mihai Viteazul-tér).

Vasárnap, július 12-én Timişoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Belváros: Irgalmasok (Sf. Ioan-utca), Gyárvaros: Meiszner (Petru Maior-tér), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-tér), Józsefváros: Csillag (General Dragalina-tér), Mehalában a Corvin. Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerárak.

Hétfőn, július 13-án Timişoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak tartanak ügyeletes szolgálót: Belváros: Salvator (Regele Ferdinand-ut), Gyárvaros: Jahner R. (Stefan cel Mare-utca). Erzsébetváros: Keller, (Carol-ut), Józsefváros: dr. Gotterbarm (Vacarescu-utca). Mehalában a Corvin. Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerárak.

A négy százalékos adófizetés ellenőrzése. A pénzügyminiszterium közli, hogy intézkedés történt a négy százalékos különleges adó ellenőrzésének fokozására. Az ellenőrző csoportok ellenőrzik majd, hogy a vállalatok hogyan tették eleget a négy százalékos különleges adóra vonatkozó törvényes előírásoknak. Az ellenőrzést úgy a vállalatoknál, mint az áru forgalmánál végzik. A pénzügyminiszter felhívja az adófizetőket, hogy lássák el magukat a szükséges bélyegekkel, mert ellenkező esetben súlyos büntetésnek teszik ki magukat.

Zárólatlan a kendermag. Bucurestiből jelenti: A közellátási államtitkárság határozata értelmében továbbra is hatályon kívül marad az 1941 december 23-án kiadott 599. számú intézkedés am előírásai mely a kendermag zárólatlanságára vonatkozik.

Rádió

VASÁRNAP, JULIUS 12

București. 7.30 Katonai rádióposta; 7.55 Hírek, hanglemezek; 9.30 Istentisztelet közvetítése; 12.30 Hanglemezek; 13.00 Zenekari hangverseny; 13.50 Németnyelvi hírek; 14.00 Rádióhíradó; 14.20 Hanglemezek; 14.30 Sebesültek órája; 15.30 A falu órája; 16.30 Munkásműsor; 18.00 Zenekari hangverseny; 19.00 Hanglemezek; 19.15 Ének; 19.50 Németnyelvi hírek; 20.00 Rádióhíradó; 20.10 Hanglemezek; 20.35 Hanglemezek; 20.45 Előadás; 21.00 Szindarab előadása; 22.00 Hírek-sport; 22.20 A Trubadur című opera II. felvonása; 23.30 Hanglemezek.

Radio Moldova. 9.30 Istentisztelet közvetítése; 11.30 Egyházi krónika; 13.00 Hanglemezek; 13.20 Hírek; 13.30 Zenekari hangverseny, közben 14.00 Hírek; 14.40 Orvosi tanácsok; 14.50 Bécsi zene; 18.30 Karének; 19.15 Előadás; 19.30 Fuvolakettős; 19.50 Hanglemezek; 20.30 Hírek; 20.40 Hanglemezek; 21.00 Zenekari hangverseny; 21.20 Táncczene; 22.00 Hírek; 22.20 Modern táncok.

Budapest I. 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek, 9 Unitárius istentisztelet, 10 Református istentisztelet, 11 Egyházi ének és szentbeszéd, 12.15 Ifjúsági műsor, 12.55 Előadás, 13.10 Szórakoztató zene, 13.45 Hírek, 14 Művészlemez, 15 Mezőgazdasági előadás, 15.45 Cigányzene, 16 A nagyvakáció kísértései, 16.40 A nővényt keletkezése és kialakulása a földön, 17 Hírek, 17.20 Szalonzenekar hangversenye, 18 Undi Imre vídám csevegése, 18.15 Táncczene, 18.40 Ahol gyermek voltam, Dallos Sándor elbeszélése, 19 Hírek, 19.20 Johannes Heesters filmadalok énekel, 19.50 A bicsület városa című hangjáték előadása, 20.10 Szimfonikus költemény, 20.20 Hangképek a vasárnap sport-

járól, 20.40 Katonazene, 21 Turay Ida csevegése, 21.10 Muzsikáló Margitsziget, 21.40 Hírek, 23 Idegennyelvű hírek, 24 Hírek.

Budapest II. 11.15 Zenekari hangverseny, 12.15 Szalonötös hangversenye, 15 Szórakoztató zene, 18.15 Madárhangverseny a debreceni Nagyerdőben (Hangfelvétel), 19 Cigányzene, 20 Hírek, 20.10 A Werther című opera előadása hanglemezekről.

HÉTFŐ, JULIUS 13

București. 6.55 Hírek, hanglemezek; 11.30 Katonai rádióposta; 12.30 Zenekari hangverseny énekszámokkal; 12.50 Katonaóra; 13.50 Németnyelvi hírek; 14.00 Rádióhíradó; 14.20 Hanglemezek; 14.30 Sebesültek órája; 18.00 Zenekari hangverseny énekszámokkal; 19.00 Hanglemezek; 19.15 Ének; 19.50 Németnyelvi hírek; 20.00 Rádióhíradó; 20.10 Hanglemezek; 20.35 Hanglemezek; 20.40 Előadás; 21.00 Zenekari hangverseny; 22.00 Hírek, sport; 22.20 Zongorajáték; 23.00 Tarka könnyű zene hanglemezekről.

Radio Moldova. 13.00 Hanglemezek; 13.20 Hírek; 13.30 Hanglemezek; 14.00 Hírek; 14.20 Zenekari hangverseny; 18.30 Hanglemezek; 19.00 Ének; 19.15 Előadás; 19.30 Balettzene; 19.55 Dalok; 20.30 Hírek; 20.40 Hanglemezek; 21.05 Tarka zene; 21.40 Ének; 22.00 Hírek; 22.20 Hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Torna, 7 Hírek, hanglemezek, 10 Hírek, 10.15 Szórakoztató zene, 11.20 Ének, 11.40 Felolvasás, 12.10 Zenekari hangverseny, 12.40 Hírek, 13.30 Bajtársi szolgálat, 14 Szalonötös hangversenye, 14.30 Hírek, 15.20 Táncczene, 16.15 Felolvasás, 16.45 Hírek, 17.15 Felolvasás, 17.30 Magyar dalok, 18.10 Felolvasás, 18.25 Szórakoztató zene, 19 Hírek, 19.20 Felolvasás, 20.20 Rádió a rádióról, 20.30 Az operaház zenekarának hangversenye, 21.40 Hírek, 22.10 Üzen az otthon, 23 Idegennyelvű hírek, 23.25 Táncczene, 24 Hírek.

Budapest II. 18.35 Felolvasás, 19 Hanglemezek, 20 Hírek, 20.10 Felolvasás, 20.40 Cigányzene, 22.10 Katonazene.

KEDD, JULIUS 14

Bucuresti. 6.55 Hírek, hanglemezek; 11.30 Katonai rádióposta; 12.30 Mandolinzenekar hangversenye; 12.50 Hanglemezek; 13.50 Németnyelvi hírek; 14.00 Rádióhíradó; 14.20 Hanglemezek; 14.30 Sebesültek órája; 15.30 Előadás; 18.00 Zenekari hangverseny énekszámokkal; 19.00 Hanglemezek; 19.15 Olaszország órája; 19.50 Németnyelvi hírek; 20.00 Rádióhíradó; 20.10 Hanglemezek; 20.35 Hanglemezek; 20.40 Előadás; 21.00 A rádiózenekar szimfonikus hangversenye; 22.00 Hírek, sport; 22.20 Zenei előadás; 23.00 Hanglemezek.

Radio Moldova. 13.00 Keríngők; 13.20 Hírek; 13.30 Hanglemezek; 14.00 Hírek; 14.20 Hanglemezek; 18.30 Zene; 19.00 Román dalok; 19.30 Hanglemezek; 20.00 Előadás; 20.15 Hanglemezek; 20.30 Hírek; 20.40 Zenekari hangverseny; 21.10 Ének; 21.30 Zenekari hangverseny; 22.00 Hírek; 22.20 Hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Torna, 7 Hírek, hanglemezek, 10 Hírek, 10.15 Zene, 11.20 Hanglemezek, 11.40 Divattudósítás, 12.10 Szórakoztató zene, 12.40 Hírek, 13.30 Bajtársi szolgálat, 14 Táncczene, 14.30 Hírek, 15.20 Cigányzene, 16.15 Gyermekekölőre, 16.45 Hírek, 17.15 Tangóharmónika, 17.35 Felolvasás, 18 Ének, 18.20 Felolvasás, 18.45 Finn zene, 19 Hírek, 19.20 Felolvasás, 19.40 Felolvasás, 21.10 Irodalmi est, 21.40 Hírek, 22.10 Üzen az otthon, 23 Idegennyelvű hírek, 23.25 Magyar dalok, 24 Hírek.

Budapest II. 17.15 Ruszin műsor, 18 Felolvasás, 18.25 Filmadalok, 18.45 Felolvasás, 19.20 Hanglemezek, 20 Hírek, 20.20 Zenekari hangverseny, 21.20 Irodalmi előadás, 22.10 Táncczene.

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünnepnap d. e. 11 és d. u. 3-kor is

CAPITOL

Rendkívül szórakoztató olasz szalonvigjáték
A bűnök háza
Főszerepben Alida Valli és Umberto Mignani és a Vörös Kereszt tevékenységét bemutató film

ITALIA

Megrázó társadalmi dráma
Eva a hibás
Főszerepben Hannelore Schrot, Fritz Odemar, Geraldine Katt és Hans Braun

APOLLO

Nagyszerű hangulatu vigjáték. Gyönyörű tájképek Capriól és Nápolyról
DUO RODINO
Főszerepben Laura Solari, Johannes Riemann, Leo Slezak és Lizzi Waldmüller

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségkönyvvel jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Álláskeresés rovatban tíz szög tizenöt lei, minden további szó kétő lei. Minden más rovatban tizenöt szög harminc lei, minden további szó három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszeres. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknel tíz lei pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Műszerész tanoncnak intelligensebb magyar fiú azonnal felvétetik. Móczár László, szakműszerésznel. Timisoara-Temesvár I., Brațianu-tér 3. (3686)

Irodai és közbenjárói

gyakorlattal rendelkező fiatalember vagy hölgy, aki a román nyelven ki bír még egy nyelvet tökéletesen a bír, nagyobb vállalatnál alkalmazást nyer Gyors- és gépirók előnyben részesülnek. - Ajánlatok fizetési igény megjelölésével küldendők „Megbízó” jelleg alatt

Reclama Hirdető irodába.
Arad, Eminescu-utca 8

Keresek állandó munkára, hadmentes halapossegédet, aki a javításokban is önállóan jár. Cim a Timisoara-temesvári kiadóban. (3692)

Hétes felvétetik Aradon, a Városi étteremben, (vojt Kánya). (3028)

Mindenes főző felvétetik, Arad, Angel patika. (3027)

Jóházból való kft-t keresek Szabó, Arad, Saguna-ut 110. (3037)

Keresek textilonalszakmában szakképzett utazót. Ajánlatokat „Utazó” jellegre Reclama hirdetőbe. Arad, Eminescu utca 8. (3007)

Asztalost azonnalra keresek. Industria de mașini Banateana Timisoara-Temesvár, II., Cogalniceanu-utca 8. (1701)

Üzletiszolga, aki biciklizni tud azonnalra felvétetik. Rebolzh fűszer-üzlet Timisoara-Temesvár, Belváros. (1780)

Házmasternek gyermektelen házaspár felvétetik. Timisoara-Temesvár III., C. Porumbescu utca 18 szám. (1819)

Féyképzést, önállóan, jól dolgozó retusórt (nőt) keres lehetőleg azonnal belépésre Polifotó, Bucuresti, Edgard Quinet utca 9. szám. (3693)

Megbízható mindenes leányt keres magános ur, Arad, Deák Daráló, Razboeni utca 15. (3016)

Butorasztalos felvétetik, Arad, Sava Rajcu utca 63 szám. (3017)

Rendes, szorgalmas, mindenes leányt, ki jól főz, keresek 2 személyhez. Könyvnyű hely és jó fizetés. Jelentkezni lehet 4 óra után. Timisoara-Temesvár IV., Ion Ghica utca 1. I. em. ajtó 3. (4822)

Keresek megbízható mindenest lehet idősebb nő is. Jelentkezni Timisoara-Temesvár, Rev. Ferdinand-ut 3. szám. a házmasternél. (1820)

Mindenes szakácsnő, jó fizetéssel, éves bizonyítvánnyal, azonnalra kerestetik. Jelentkezni lehet délután 5-7 között Timisoara-Temesvár II., Miron Romanul utca 1., az „Apollo” mozival szemben. (1821)

Ügyes masamód vagy kalapos kézilány, ki alkalmazást nyer. Weinberger Ejszabeta, Arad, Metianu utca 15. (3023)

Julius 15-re perfekt szakácsnőt keresek Cim: Arad, Strada Mircea Stanescu 6. (3041)

Pénztárkezelő, aki irodai munkálatokban jól gyakorlott, óvadékképes, esetleg katonamentes, kisebb hitelintézetnél állandó alkalmazást nyerhet. Csakis elsőrendűen tevékeny magyar egyének ajánlatát kérjük „Lehet nő is” jellegére a lap timisoarai-temesvári kiadóhivatalába. (3681)

Napszámot, fiatalit felveszünk. Timisoara-Temesvár, III., Carol-ut 45. szám.

Állást keres

Mindenes bejárónő azonnalra állást keres. Címeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu utca 8 szám alá kérek. (5181)

Önálló varrónő, kézilány és tanuló felvétetik. Timisoara-Temesvár I., General Mosoiu utca 12. szám. II. emelet, ajtó 7. (1798)

Középkorú, vallásos, római katolikus gyermekszertető urileány vállálna magános, idős ur háztartása vezetését vagy egy gyermekhez anyahelyettesnek vidékre is, esetleg plébániára, Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. (2924)

Fiatal, intelligens lány, aki a pénztárkezelésben és kiszolgálásban járta, állást keres. Cim a Timisoara-temesvári kiadóban. (5184)

58 éves nyugdíjas raktárnoki vagy pénzbeszedő; állást keres. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3058)

Egyedülálló komoly urinő, házvezetőnői állást keres, elsőrendű, éves bizonyítványokkal rendelkezik a finom főzést is érti. Rendszerető, megbízható vidékre is megy. Ertekezni lehet Hotel Horváth, Arad 4. sz. ajtó, hétfőn délig. (Az állomás mellett). (3031)

Házvezetőnőnek emmennék vidék gazdaságba, 50 éves keresztény, magános nő vagyok, éves bizonyítványokkal rendelkezem, háztartás minden ágában. Állattenyésztés, kertgazdaság vezetését önállóan vállalom magános egyénnel vagy idősebb házaspárnál. Papné, Belfir, Bihor megye. (3004)

Utazói állást vállal

elínka német, aki a román nyelvet tökéletesen bírja. Különösen a Regátban és Bucurestiben bír nagy ismerettséggel, Cim RECLAMA hirdetőirodába, Arad, Eminescu-utca 8 sz.

Komoly, megbízható, urfarszony (40 éves, katolikus, magános özvegy) elhelyezkedést keres gyógyszerár-tudományban, orvos mellé asszisztensnőnek. Elvállal: irodai, raktárnoki, felügyelői vagy egyéb bizalmi állást is. (Garanciával.) Munkaadók szíves megkeresését „Dolgozó intellektuel” jellegre kérem a Timisoara-temesvári kiadóba leadni. (3689)

Lakás

Lakásosere augusztus elsejére. A Gyárváros egyik főutvonálan egy modern, háromszobás utcai lakás, amely zónában fekszik ejcserelehető egy modern két, vagy háromszobás, nem zónában levő lakással. Ajánlatokat „Lakásosere augusztus elsejére” jellegre keretnek a Déli Hírlap Timisoara-temesvári kiadóhivatalába. (6000)

Keresek tisztas butorozott szobát esetleg eljattással. Cim, Arad. Telefon 18-09 és 23-64. (2999)

Keresek nov. 1-re egy 3 szobás modern lakást, (nem központ) fűtéssel) első emeleten, verandával és kerttel, a Lahovari-tér közelében a következő utcák egyikében: Mihai Viteazul, Badescu, Varlaam, Mosoiu vagy Remus. Ajánlatokat ajánlott levélben a következő címre: Löffler E., Timisoara-Temesvár III., Vladica Badescu utca 16 szám, I. emelet. (1824)

Butorozott szoba fürdőszobával, teljes elátással, egy esetleg két személy részére kiadó. Arad, Eminescu utca 6 sz., I. emelet, ajtó 8. Udvari lépcső (5183)

Kétágyas butorozott utcai szoba (nem különbejárattal) kiadó, ágynemű nélkül. Timișoara-Temesvár III., Str. M. V. Varlaam 8, ajtó 4. (6000)

Adás-vétel

Élelmiszer, háztartási, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timișoara IV. kerület Kültl-tér 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3663)

Traktorokat, céslőgépeket motorokat és hengerekkel minden nagyságban veszünk. Industria de mașini Banateana, Timișoara-Temesvár, II., Cogalniceanu-utca 8. szám. (3658)

Családi házat keresek. 4 szobást, mellékkelhelyiségekkel. Ajánlatokat „Modern ház, jó áron” jelíggel a Timișoara-Temesvári kiadóba kérek. (1781)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szobabutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogréta láját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timișoara-ra. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Modern kombinált szoba rekamiéval együtt, jutányos áron eladó. Közlelebbi szíveségből: Timișoara-Temesvár II., Strada 3. August 1. szám, földszint 1. délután 3-5 óráig. (6000)

Kitűnő hegyaljai bor jterje 90 lei. Arad Crigore Comsa (volt Ioan Calvyn) utca 34. szám. (3018)

Megvételre keresek használt szimpla és dupla ajtókat tokkal együtt. Tipografia Pallas Arad, Regina Maria körút 17, délelőtt 9-12-ig. (3013)

Eladó helyszüke miatt ónémet háló-kétfőtös jégsekrény, legjobb állapotban és több tárgy. Timișoara-Temesvár II., Renașterii utca 2. szám. (1806)

Családi ház, alkalmas gazdálkodásra is, jutányos áron eladó. Timișoara-Temesvár, Bessenyei-telep, IV. utca 55 szám. Megtekinthető pénteken és vasárnap. (1804)

Eladó nagyon jó állapotban, az üzem villamosítása miatt egy száz lóerős Diesel-motor, a gráci vagon és gépgyár gyártmánya, egy hatvanöt lóerős stabil gőzgép, egy hengeres, bécsi Topham gyártmányú és egy harminchat lóerős, kemény- és puhafa számára üzemképes „Volgater”, bécsi Topham gyártmányú. Érdeklődők forduljanak a Tarnava Mare-Nagykükküllő megyei Agnita községbeli „Fabrica de spirit și Moară” részvénytársasághoz. (3684)

Fajtiszta Pulikutyát, féléveset megvételre keresek. Bemutatható: Timișoara-Temesvár II., 3 August utca 5, ajtó 4/b, délelőtt 9-1 óra között. (1810)

Szép és jó díofa rekamié, politurozott, olcsón eladó. Ugyanott használt téglát kapható. Timișoara-Temesvár II. Timocuului utca 19 szám. (1815)

Gyönyörű pálma, jégsekrény, olcsón eladó. Timișoara-Temesvár III., Feldioara utca 14 szám. (1818)

Eladó jókarban levő, kétajtós jégsekrény, egy komplett háló, egy összecsatolható vaságy és egy jókarban levő hegedű. Timișoara Temesvár, Carol ut, 69 szám, vendéglőben. (1816)

Egészen új vas ústház, egy ein fürdőkád és egy vaságy eladó. Cím Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. (3015)

Eladó 8 család méh teljes felszereléssel. Érdeklődni lehet naponta 10-12 óra között az aradi római katolikus elemi fiúiskola irodájában, Minorita palota I. emelet. (3021)

Egy 45 H. P. Moritz Hjlle fagázmotor, Drezden gyártmány, üzemképes állapotban eladó. „Eliza” papirkereskedés-Lipova-Lippa. (3694)

Egy 20 H. P. nyersolajmotor „Deutz” Röhr gyártmány üzemképes állapotban eladó. Eliza papirkereskedés, Lipova-Lippa. (3695)

Családi ház, Erzsébetvárosban eladó, magasföldszintes, három szoba, előszoba, fürdőszoba, élelkmra, paláncéze, Husz sertésnek ői. Ugyanott egy nagy rézüst, fagyaltgép. Grell, Timișoara-Temesvár III. ker., Cavaler Martini utca 90. gyjroki-állé mellett. (1823)

50 drb. házi nyul eladó. Frateia b. X. utca 64. szám. (5187)

Eladó egy nagyon finom treneszkő, egy raglán átmeneti kabát, 6 drb fehér pánahuzat, 2 fehér hálóing, majd nem új, egy fekete zakó kabát mellényvel, legfinomabb anyagból. Timișoara-Temesvár IV., Dimitrie Sturza utca 52 szám, ajtó 16. hátul az udvarban. (5186)

Férfi ruha, magas termetre, asztal-ágy, kézipermetező rézből, kerti locsolótömlő felszereléssel, szájkosár szíjjal eladó. Arad, Porumbaru 3. (3024)

Eladó céslőgép Hoffherr és Schranz gyártmány, 8-as dobosár győvságys, az összes szíjjakkal, kitűnő karban. Kaiser, Arad, General Grigorescu utca 4. (3039)

Gyalupad, gyalukkal eladó. Arad, Serbeasca utca No. 10. (2935)

Zongora, fekete, bécsi gyártmányú eladó. Arad, Eminescu 29. Braunstein. (2985)

Régi és jólbevezetett fűszerüzlet családi okok miatt sürgősen eladó. Timișoara-Temesvár, Buzevardul Carol 65. sarok. (3032)

Keresünk centrifugát, nassmühlét, álló kis gőzkazánt és 600 literes vashordót. Cím Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. (3032)

HATSCHKE ÜGYNÖKSÉG

Arad, Carol-körút 17. (v. 46) Telef. 16-95
ÁRAK EZREKBE!

HÁZAK 16.000 Belv. modern 20 lakásos. — 10.000: Főtér mellett bérház — 6000: bérház 8 lakás, nagy kert. — 5200: főút mellett, emeletes, 20 lakásos. — 4500: emeletes, üzl. sarokház, 18 lakás. — 3700: villanegyedben bérház 14 lakással. — 2500: Főtérhez közel 5 lakás, fürdősz. nagy kert. — 2200: Iancu-térhez közel emeletes bérház, nagy jöv. — 2150: Városligetnél új 2x2, 1x1 sz. telj. lakás, kert. — 1800: u. o. villa 2 lakással. — 1600 Viztoronynál 4-szobás fürdősz. nagy kert. — 1500: Központban modern bérházban hátrész, 60ezer jöv. — 1480 Sagunanal új 2x2, 3x1sz. telj. lakás, nagy kert. — 1450: belv. üzl. sarokház, több lakás, fürdősz. — 1400: főút mellett gyarépület, több kis lakás, 440 öl telek. — 1300: III. ker. ben üzl. sarokház. — 1000: új 4 lakásos. — 900: új 2-sz. villa. — 600: II. ker. 8 lakás, köz. művek. — 400: u. o. sarokház, 4 lakás. — 380: gradistei új 2 lakásos. — 350: külv. 4 lakás, 300 öl telek. — 300: 4 telek 2 uccára. — FOLDEK: 10.000: bánáti birtok modern épületek és felszerelés. — 7400: Timișoara-hoz közel 160 k. h. Ia szántó. — 4000: aradmegyei 80 k. h. — 2500: Aradhatárban 45 k. h. — 1600: Lugo mellett 96 k. h. szántó.

Malomkövek

és eredeti svájci malomszita-sejlemek

nagy választékban kaphatók
„ARTEC” R. T.-nál,
Timișoara IV, Str. I. C. Brătianu 13/a

Eladó villa

4 szoba-hallos igazi urilakással, minden mellékkelhelyiséggel. Teljesen új parketta szobák festése, ajtók, ablakok újonnan fehérre festve és email. Nagy tágas, világos és napos szobák. Manzárdon és alacsony földszinten két szobás és egy szobás teljesen új parkettás lakások Körül parkirozva szép udvar és külön nagy gyümölcsös. Minden tünnan rendezve. Az épület elsőrangú, nagy erős építkezés. Közvetlen a villamosnál és a Belvárost összekötő főútnál. Ara 4 és fél millió lei. Csakis komoly infirmációt kibíró ajánlatokat veheték figyelembe és csupán a közvetlen venn. szándékozóval tárgyalok. Ajánlatokat „Komoly érték” címén a Timișoara-Temesvári kiadó továbbít.

Eladó komplett szép háló jó matraccal teljes konyhabutor, könyvszekrény íróasztal hozzávaló karosszékkel, rézüst masszív ústházzal, márkás rádió, majd nem új és több háztartási cikk. Arad, Baritiu utca 31. (3029)

Keresünk keveset használt fehér nubuk 25-ös gyermekcipőt. Cím Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3027)

Keveset használt fekete tölgylebédlő és egy jó 4 jámpás telepas Super rádió eladó. Megtekinthető 10-4-ig Arad, Rahovei utca 38. (3025)

Eladó egy 28 Hp. Hanomag traktor. Cím Hatala Francisc, Ghioroc, Arad-megye. (3030)

Keresek megvételre férfi, vagy uriszoba berendezést. Cimeket Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. (3035)

Egy garnitúra jó állapotban levő bicikligumi eladó. Wekerle Ferenc Santana, 56. szám. (3024)

Különféle

Féles részesedésre kiadnék megbízható gazdának tehenet esetleg birkákat. Ajánlatokat „Timișoara környéke” jelíggel a timișoara-temesvári kiadóba kérek. (1591)

Tüzifa továbbá közsén, faszén, mész stb. üzlet, Arad város központjában a tulajdonos nyugalmába vonulása miatt átadó. A vállalat kitűnő existenciát nyújt. Értekezni Dénes I. cégnél, Arad, Bul. Carol 24, Telefon 29-60. (3020)

A vakok kosár-, székfonással, házi cipőkészítéssel, kefekötéssel és gépkény-munkával foglalkoznak. Kosárjavításokat szakszerűen végeznek. Kérjük támogassák a vakokat. Vakok egyesülete Timișoara-Temesvár, III., Doja-utca 20. szám. Telefon 21-18. (5169)

60 kat. hold jó föld bérbe vagy felesbe kiadó. Érdeklődni özv. Gulácsy Mátyásné. Variasil-Nagyvarjas, Aradmegye. (2971)

Poloskajártást, parkettasírolást, garancia mellett vállal: Lovas, Arad, Bulv. Regina Maria 18. szám. Ház mesternél. (2428)

Ebéd hordást olcsón vállalok, Timișoara-Temesvár III., Feldioara utca 14 szám. (1817)

Órakeresést olcsón vállal mérlegképes könyvelő. Király, Timișoara-Temesvár III., Memorandului utca 38. (1825)

500 lej jutalmat adok és ajándékot, aki kanári madaramat visszahozza. Cím: Weisz Gyula, Arad, Bul. Regina Maria 12, III. emelet. Telefon: 12-75. (3036)

Eladó bérház

Egy éves, teljesen modern, három lakásos 2 emeletes urház, villanegyedben, főútvonal és villamos mellett. Összes közművek bevezetve. Nagy telek egészséges, por- és füstmentes vidéken. Ara 7.250.000 lei. Komoly venn. szándékozók „Erzsébet három” jelíggel a Timișoara-Temesvári kiadóban.

Mindenfajta VASELIN
Vazelin-olajok, viasz

Rálsam-gyanta
Lakk-légya
Gesztenye kivonat
Szalmiák
Szarvasszarusó

Mindenfajta vegyszer
STEVACHIM, Bucuresti,
Strada Smădan 1/1

Emeletes gyarépület

és külön épület 3 szobás komplett urilakás, teljesen új, gyarépületben 6 nagy helyiség, iroda, mosdó, W. C. szateren lakás és motorház, falakban 3 fazisú hajtóáram világítóáram Bergmann-ösövekben beépítve és viz. Freidorful-Nou-Ujszabadfalun, közel a város; téglagyárhoz, eladó 3.000.000 leiert. Érdeklődők „Gyár és lakás” jelíggel a Timișoara-Temesvári kiadóban.

Ronskevic József

szépkészítő műhelyét

Timișoara-Temesvár I., Mercy utca 16 al. hegyezze át az udvarba. Kéri t. vevőkörének további szives pártfogását

Belv. villanegyedben

teljesen központi fekvés, eladó egyemeletes, nagyon jól megépített 2 nagy lakásos villa, nagy parkirozott területen. Szuterénben házmesterlakás és összes melléképületek. Ara 5.500.000 lei. Csakis feltétlenül venni szándékozók adják le címüket „Belváros központjában” jelíggel a Timișoara-Temesvári kiadóban.

Julius 15-én

ujból megnyitom teljesen újjászervezett, legmodernebbül felszerelt

autójavító-
és esztétizáló műhelyemet

Előrangú szakmunkásokkal rendelkező vállalat javítást, új munkát legolcsóbb árk mellett, Gyors, precíz és megbízható

Kovács Ferenc, Arad,
Strada Mărășești 5 szám

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timișoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok, 1-2-3-6-os villamos megállójánál ::

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliomtejkrém liliom-tejszappant és liliompuder három színben. Kapható kizárólag

Városi
gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timișoara I., Piața I. C. Brătianu